

Det fria ordet

UPPLITT *magasin*

Nr. 4, oktober–december 2024

Madhusudan 200 år

Egyptiska sinnen

Mili
Lars Sund
Osama Gad
Tom Edling
Lena Köster
Elna Igeland
John Y. Jones
Mamon Zaidy
Saurav Sikder
Anna Sundström
Fredrik Hardenborg
Aopar Sarbajaya Nur
Christopher Okemwa

upplittmagasin.se

UPPLITT *magasin*

Ett internationellt litterärt magasin från Litteraturcentrum

Chefredaktör och ansvarig utgivare

Anisur Rahman

Hedersredaktör

Lars Häger

Numrets redaktion

Nr. 4 2024

Nicklas Hovberg

Anisur Rahman

Erik Spelmans

Aron Berglund

Tryck

BALTO print

Form

Nicklas Hovberg

Omslag

Mamon Zaidy (foto: Lena Köster)

Minnesmonument över Michael Madhusudan Dutta

(Wikimedia, GNU Free Documentation)

Ola Larsmo (foto: Clara Lidström)

Nadja Ali (foto: Mattias Tengstrand)

Peter Englund (foto: Thron Ullberg)

Litteraturcentrum

c/o Studieförbundet Uppsala Västmanland

Ljusbärgsgatan 2

754 23 Uppsala

kontakt@litteraturcentrum.se

litteraturcentrum.se

Distribution

uppsalabokhandel.se

ISSN

Tryck: 2004-5867

Online: 2004-6111

upplittmagasin.se

Upplitt Magasin grundades 2023 och ges ut i fyra nummer/år, både digitalt och i tryck.

Litteraturcentrum i Uppsala län ligger bakom Upplitt Magasin.

Litteraturcentrum är i sin tur ett direkt resultat av Studieförbundet i Uppsalas litteraturaktiviteter med Uppsalas fristadsförfattare 2009-2011, Anisur Rahman.

Idag, över ett decennium senare, är Studieförbundet fortfarande huvudman för Litteraturcentrum med stort stöd från bland andra Statens kulturråd, Region Uppsala, Svenska Akademien, Svenska PEN och Uppsala Kommun.

I DET HÄR NUMRET

04, Ledare

– Anisur Rahman

06, Den anonyma kvinnan

– Anna Sundström

08, Tio Sunda Råd till blivande författare

– Lars Sund

10, Att förmedla historia

– Tom Ediling

14, Att bilda

– Helsingfors bokmässa

16, Michael Madhusudan Dutt 200 år

– Anisur Rahman

21, Att bilda

– Världsbokdagen

22, Noveller

– Milena Jaqueline Joelsson, Fredrik Hardenborg

33, Poesi

– Christopher Okemwa, Debashish Deb, Magnus Grehn, Arne E Due, Maj Ringström, Mili, Magnus Dahlerus, Shourav Sikder, Omar Al-Kadi

49, Novell

– Aopar Sarbajaya Nur

52, Utbyten

– Danska författarförbundet

Egyptiska sinnen, 54

– Osama Gad, Ahmed Al Jaafari, Ahmed El Merekhy, Atef Abdel-Aziz, Fathi Abdel-Samie, Heba Esam, Osama Al-Haddad, Reda Ahmed

Att bilda, 75

– Grön litteraturfestival, Elsiepriset

Civilsamhälle, 78

– Elna Igeland, Linda Eskilsson, Cecil Bahati

Det fria ordet, 84

– Fristad Köpenhamn, Lena Köster, Mattias Tengstrand, Ola Larsmo, John Y. Jones, Anisur Rahman, Svenska PEN, Pål Burman

Erkännande, 102

Svenska Akademiens översättarpris

Dagens scen, 104

– Ulf Holmberg

Att bilda, 105

– Releasemengel Upplitt Magasin

The Last Emperor, 107

– Anisur Rahman

Att bilda, 125

– Litterär vårfestival

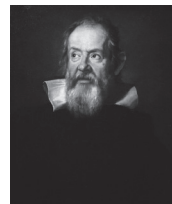
Nangeli, bröstkvinnan

'Jag är för att dö, ni är för att leva'

DEN danske filosofen Sören Kierkegaard uttryckte att vi kämpar för det som vi inte har. Men vi använder samtidigt inte det som vi har. Det saknas yttrandefrihet överallt, men vi kämpar alltså för den. Tanken är fri, men vi använder den inte. Kierkegaard uttryckte detta under 1800-talet. Är det annorlunda idag? Vi kan likväl blicka tillbaka mot Sokrates era. Varför hade han ett så stort följande? Ungdomarna fick motivation från honom.

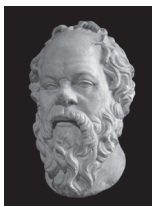
Sokrates koppling till ungdomarna ansågs skadlig för staten och ekonomin, och han behövde därför dömas. Han anklagades för att leda ungdomen in i fördärv. Vad som hände därefter står skrivet i historien. Sokrates sista ord var

i den meningen: "Jag är för att dö, och ni är för att leva". På det sättet kan yttrandefriheten ses som värd att dö för, och nyttjandet av tankefriheten är att leva.

Galileo Galilei

Wikileaks grundare Julian Assange säkrade ett avtal med amerikanska myndigheter och fick därigenom möjlighet att återvända till sitt hemland Australien från fängelset i Storbritannien via USA. Jag vill med det sagt ställa en fråga: Är vår tid bättre än Sokrates eller Kierkegaards tid? Under 1600-talets grymma tid levde den berömde italienska astronomen Galileo Galilei. Han exkommunicerades av den romersk-katolska kyrkan år 1616. Enligt kyrkans myndighet kunde Galileo inte undervisa. Han kunde inte ens sprida den lära han predikade (att jorden kretsar runt solen). På den tiden trodde man att jorden var i centrum av solsystemet.

Sokrates

Den fiktiva historien om Nangeli skildrar en kvinna från Ezhava som levde i början av 1800-talet i Cherthala i den dåvarande furstliga delstaten Travancore i Indien. Hon sägs ha skurit av en bit av sitt eget bröst i ett försök att protestera mot en skatt på bröst. Enligt legenden

tillhörde Nangeli och hennes man Chirukandan Ezhava-kasten och var "toddy-tappers". Att arbeta som toddy tapper innefattade att klättra upp för höga kokosnötsträd och tappa dessa på kåda direkt från källan. Genom kådan skapas sedan en fermenterad, alkoholhaltig dryck. Under de första åren av 1800-talet kom pravathiyar (byofficerare) från Travancore till Nangelis hem för att undersöka hennes bröst och samla in skatt. Nangeli gjorde uppror mot trakasserierna; hon högg av sina bröst och presenterade dem för officeraren i ett groblad. Hon dog snart av blodförlust och hennes man Chirukandan, vid anblick av hennes stympade kropp, överfölls av sorg och hoppade in i hennes begravningsbål. Paret var barnlösa. Efter hennes död upphävdes bröstskattesystemet i Travancore kort därefter och platsen där hon bodde har kommit att kallas Mulachiparambu (bröstkvinnans land) och ligger i dagens Indien.

Aroj Ali Matubbar (1900-1985), en självlärd filosof, föddes i en bondfamilj i byn Lamchari i Barisal-distriktet i Bangladesh. Han studerade bara några månader på byns skola men samlade kunskap om olika ämnen genom egna ansträngningar och insikter. På fritiden började han mäta mark och utvecklade snart exceptionell expertis i de matematiska och geometriska beräkningar som krävdes för detta. En händel-

se i hans ungdom gjorde honom till en hängiven troende. Efter hans mammas död gick ingen med på att begrava kroppen på grund av ett fotografi av henne. Till slut blev hon kremerad av några personer i huset.

Aroj Ali Matubbar

Dessa är enbart ett axplock av berättelser som berör yttrandefriheten och tankefriheten. Vad händer idag? Vi bevittnar krig och konflikt, inte bara i Ukraina och Gaza, utan även i andra delar av världen. Många möter förföljelse och fängelse för deras kamp för det fria ordet. Många av våra kollegor sitter fängslade i olika länder. Vi får aldrig glömma Dawit Isaak som är fängslad i Eritrea och Gui Minhai som är fängslad i Kina. Många är på flykt och många är hotade. Själv censuren har ökat.

I det här numret hörs ord och tankar från författare och profiler som står på den verkliga scenen gällande kampen för det fria ordet. Vi gästas av bland annat Peter Englund, Ola Larsson, Mamon Zaidy och Ali Nadja. Detta nummer innehåller bidrag från vitt skilda länder som Bangladesh, Sverige och Kenya med flera.

foto: Lars Emenius

Anisur Rahman,
chefredaktör och ansvarig utgivare

Den anonyma kvinnan – romankonstens Tintin-figur

I bok efter bok möter vi henne. Den anonyma kvinnan. Utan namn, utan förflutet, utan sammanhang. Vad är det egentligen hon representerar, undrar **Anna Sundström**.

Anna Sundström, foto: Anisur Rahman

DET sägs att när serietecknaren Hergé skapade journalisten och äventyraren Tintin gjorde han honom medvetet färglös och slätstruken. Tintin är könlös och obestämbär i ålder, har ingen dialekt och inga egenheter. Genom detta grepp kunde Hergé låta läsarna leva sig in i äventyren och fylla Tintin med sig själva. I en hjälte utan uttalade känslouttryck kan

barn också läsa in att Tintin är rädd, besviken, modig eller arg.

Jag har tänkt en del på Tintin som fiktionskaraktär när jag under hösten läst tre romaner som alla haft kvinnliga protagonister utan något större sammanhang.

En av årets mest lästa och omskrivna romaner är Lina Wolffs "Djävulsgreppet". Här får vi slå följe med en svensk kvinna som av anledningar vi inte känner till har lämnat allt och landat i Florens. Där inleder hon snabbt en relation med en man som hon kallar "den renlige", även han utan namn. En relation som ganska snabbt spårar ur.

I Anne Swärds "Jackie" från 2020 anländer en ung namnlös kvinna till Stockholm i slutet av 1980-talet. Vi vet inte vad hon har lämnat eller särskilt mycket om vad hon söker, annat än ett nytt liv. Redan på tåget möter hon den man som kommer att hålla henne fast i ett destruktivt

tivt och skräckinjagande misshandelsförhållande.

Tidigt i höstas läste jag också Therese Bohmans "Den andra kvinnan" från 2014 i väntan på hennes nya roman "Andromeda". Den namnlösa jagberättaren bor här i en kall andrahandslägenhet med insyn, hon arbetar i ett sjukhuskök och inleder en relation med en många år äldre gift läkare.

Dessa romaner är alla berättelser om gränsöverskridande, attraktion, övergrepp och framför allt om ensamhet. Huvudpersonerna är utan kontext, framför allt historiskt men även i nuet. De har få eller inga vänner och kringskär sig själva mer eller mindre medvetet. Likt Tintin finns de kvinnliga karaktärerna i en värld fylld av starka personligheter och känslostyrda människor (oftast män).

Fenomenet med namnlösa huvudpersoner är inget nytt, det har till exempel länge varit vanligt i sagans värld. Greppet har använts för att skapa spänning, för att signalera oklarhet i tid och rum, eller för låta läsaren skriva in sig själv. I dessa tre böcker signalerar anonymiteten snarare den identitetskris som personerna befinner sig i. Våldsamheten och utsattheten förstärks också när vi inte förstår hela sam-

manhanget. Det här greppet är särskilt effektivt inom autofiktions (en blandning av självbiografi och fiktion), en genre som varit på uppgång under en längre tid. Känner man till att en roman bygger på författarnas egna upplevelser kan man också läsa in mer än vad som sägs. Att skriva ur sig en erfarenhet kan fungera terapeutiskt för författaren och distanseringen fungerar gissningsvis som ett skydd mot ett självupplevt trauma. Som Lina Wolff uttryckte det i en intervju; i och med boken skrev hon över sitt eget minne.

Men framför allt kan romanerna fungera som en sorts terapi för läsarens egna upplevelser. Att känna igen sig i en romanfigurs situation och handlingar kan bli den uppvaknande knuff som läsaren behöver, eller rent av fungera läkande. Efterfrågan på självhjälpsböcker har vuxit enormt i vår individ- och framgångsfixerade samtid. Men långt innan bokhandelshyllorna fylldes av goda råd, lösningar och checklistor har romanen fungerat på precis samma sätt.

*Krönikan publicerades första gången i Upsala Nya Tidning
26/12 2022*

Tio Sunda Råd till blivande författare

Sista delen av 5

Finlandssvenske författaren och Litteraturcentrums ordförande, **Lars Sund**, skriver en artikelserie för **Upplitt Magasin** om skrivande. Här är femte och sista delen.

9. Låt texten vila!

Det händer då och då att texten fastnar. Man kommer av någon anledning inte vidare. Djupt inne i sig känner man att något är fel, men man ser inte vad som är fel.

Då kan det vara bra att lägga undan texten en tid. Låt den ligga ett par dagar eller veckor, eller

kanske en månad.

När man sedan tar fram texten igen och läser den ser man ofta på en gång vad som känns fel.

Att skriva – speciellt om det gäller stora texter som i en roman – innebär att man måste vara mycket närsynt, samtidigt som man är tvungen att försöka bibehålla ett perspektiv på helheten. Det är sannerligen inte lätt – inte ens för den som skrivit mycket. Att därför lägga undan texten en tid när man känner att man kommit vilse i sina egna ord kan vara en bra idé. När man på nytt efter kortare eller längre tid läser om sin text med friska ögon brukar man ofta upptäcka styrkor och svagheter. Man känner rytmen, eller bristen på rytm – vilket är oerhört viktigt också i prosatext. Man ser sina egna övertydligheter, lägger märke till upprepningar och onödiga ord (se råd 6 här ovan!). Att läsa

om en text efter en tid kan öppna berättelsen för en.

10. Använd dig av en ”första läsare”.

De flesta författare brukar anlita någon som får läsa deras texter innan de publiceras. Det kan vara ens fru eller man, en god vän eller författarkollega, ibland en redaktör på förlaget. Huvudsaken är att det är en person med gott omdöme som är redo att engagera sig, vågar kritisera och som man vet att man kan lita på. Den ”första läsaren” talar i bästa fall om för en vad som fungerar och vad som inte fungerar i ens text. Med honom eller henne kan man förutsättningslöst diskutera texten och få hjälp att komma vidare.

**Det här är mina tio råd till författare.
Jag har också ett elfte råd:**

11. Bry er inte så mycket om vad jag nyss har sagt.

Alla de här råden som jag har räknat upp är ingenting annat än förslag, som kan hjälpa er att skriva bättre. Dessvärre har jag inte alltid

följt dem själv. Jag är tyvärr dålig på att föra anteckningar och har inte alltid gjort upp en ordentlig plan för mina böcker. De innehåller allt för många älsklingar som jag inte förmått mig att döda. Jag hittar onödiga ord, pinsamma upprepningar och för mycket svammel i mina texter. Helst skulle jag vilja skriva om alla mina böcker om jag kunde.

Alla författare arbetar på olika sätt. Skrivrecept som fungerar bra för en författare är många gånger fullständigt oanvändbara för en annan. Somliga gör omsorgsfulla planer och håller sig strikt till dem, skriver sina fem eller tio sidor om dagen och behöver bara putsa lite i texten innan den publiceras

Andra sliter och tragglar, skriver om och skriver om. Deras texter föds med vända och svett.

Kom ihåg att det är ni som skriver era texter. Ni bestämmer över dem – det är ni som har sista ordet, om en dålig vits är tillåten. Ibland gäller det att gå på instinkt och magkänsla när man skriver.

Lyssna på er självkritik och på synpunkter från andra. Men i slutändan gäller det att våga lita på sig själv. Sist och slutligen är det nog det bästa skrivråd som går att ge.

Peter Englund – att förmedla historia

Upplitt Magasins **Tom Edling** pratar med författaren och historikern **Peter Englund** som är ledamot i Svenska Akademien.

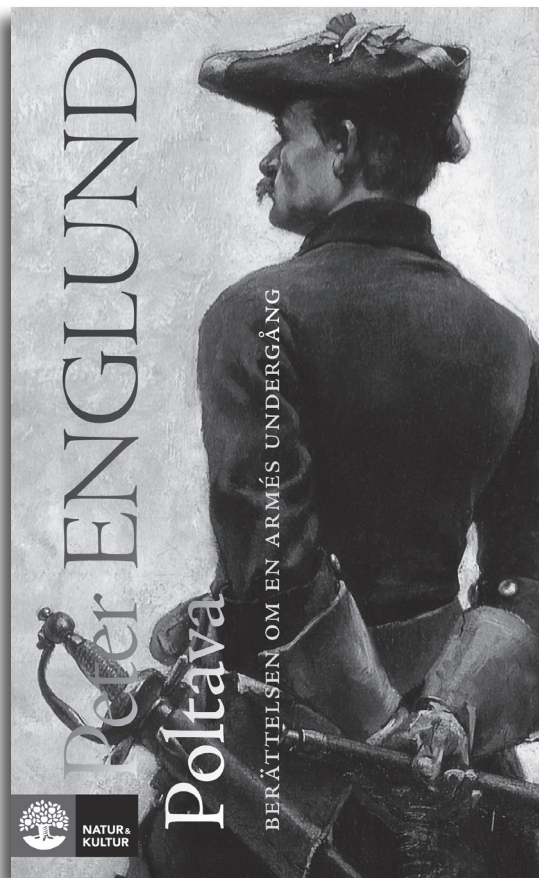
foto: Thron Ullberg

DET är tre egenskaper: du ska ha talang, passion och självdisciplin. Du kommer troligen bli utgiven om du har två av tre och en av dem är självdisciplin. Det är också möjligt att bli utgiven om du bara har en av de tre egenskaperna, om det är självdisciplin." Citerar Peter Englund i början av vår intervju. Det är ett citat från Augustin Erba om hur man lyckas bli en publicerad författare. Englund känner att han har alla tre, men framförallt vill han trycka på självdisciplinen. Det är någonting som han skördat frukterna av och fått stor vinning för i sin skrivandeprocess. Hans första bok *Poltava* (1988) hade han bara en sommar på sig att skriva, och ändå blev det en storsäljare. Det kan han tacka självdisciplinen för.

Nuförtiden har han lyxen att spendera så mycket tid han känner att han behöver på en bok. Men det är inte utan riktlinjer. "Jag tror verkligen på dödlinjer, dödlinjer är bra. Dödlinjer funkar." Han tvivlar på att böcker blir bättre

utan begränsningar, och det är inte ett sätt han vill arbeta på. Bokens kvalitet blir alltså inte bättre av oändligt med tid, menar Englund. Med det sagt så har tillgången till mer tid såklart sina fördelar. Förarbetet, forskningen, letandet av material, skrivandet – det får ta den tid det tar. Sedan har han inga större problem med att avgöra när en text är färdigarbetad, det känner han starkt i materialet. Och med självdisciplinen med sig har han kunnat ge texten den tid den behöver utan att ge upp innan den är färdig. "Jag har kunnat ge mig in i projekt där jag vet att: det här kommer ta några år, och jag har kunnat lägga år på att skriva."

Hur ser då denna skrivandeprocess, med dessa årslånga projekt, ut för Englund? Under ett projekt uppskattar han att han lägger ungefär 50 procent på forskandet och 50 procent på skrivandet. Han trycker dock på att de olika processerna flyter in i varandra. Det första han fastslår är att det alltid börjar med en idé. Sedan påbörjas arbetet med materialet som han hittat – sållandet och bearbetningen som ska ge en klarare bild för när han sedan ska sätta sig och skriva. Där uppkommer i sin tur nya frågor som kontinuerligt utvecklar texten och skapar utrymme för ytterligare material att läsas. På detta sätt utvecklas en omslutande och genomarbetad skildring av historien ge-

nom Englunds verk. Däremellan kan det såklart komma käppar i hjulet, och de är Englund noga med att ta itu med. "Du kan ha en idé, men har du inget material att gå vidare med idén, då är den idén död. Jag kan bara utgå ifrån fakta. Jag kan bara skriva om det som jag vet är sant, eller är övertygad om är sant. Jag kan inte skriva om sådant som jag vet är fejk. Jag kan inte låtsas som att jag inte vet någonting och sedan skriva som om jag visste det." När en idé visar sig vara död, då släpper Englund den. På ett rent praktiskt plan är han tydlig med att han letar efter sanningen, det som faktiskt hände. Sen finns det såklart ett filosofiskt plan om vad sanning är, men Englund lägger stor vikt i att utgå ifrån materialet när han skriver, och inte sväva iväg i något falskt.

Utöver det finns det andra faktorer som spelar in och styr hur hans skrivande utformar sig. Skrivandet av hans böcker är en komplicerad verkstad, och det är Englund medveten om. En av de saker som lockar honom mot det förflutna är att där finns så många goda berättelser – berättelser som har hänt på riktigt som inte blivit berättade. Samtidigt är berättelsens form klurig, den kommer med förutfattade antaganden och förutbestämda scener som kanske inte går att återfinna fullt ut i materialet. "Vi inordnar gärna saker i berättelser, vi gör berättelser

av saker, även av saker som inte riktigt låter sig göras till berättelser." Englund tar berättelsens form men kritiserar den parallellt, detta skapar i sin tur en så klar bild som möjligt av den historiska händelsen samtidigt som det inte blir dödstråkigt att läsa.

I Englunds relation till dessa historiska berättelser finns också ett ofrånkomligt ställningstagande. När Englund får frågan om han vill bli en berättare av andras historier blir svaret ofördröjligen nej. "Det handlar i första hand inte om att jag talar för någon, utan det är berättelsen som form, och det är en väldigt grundläggande form för mänsklig kunskap skulle jag påstå." Det är inte att Englund vill ta över någon annans bravur, någon annans trauma eller någon annans liv, göra någonting till sitt eget. Det handlar snarare om att framföra vad alla inte har sett, och genom sin forskning och samsamsättning låta historien berätta sig själv, i sin renaste form möjlig. "Jag kan se berättelser där kanske inte alla gör det. Jag vill inte berätta den å någons vägnar, utan jag ser berättelser."

När han inte arbetar på sina egna böcker läser han andras. Han läser mycket, framförallt för Svenska Akademien, där det ska delas ut priser och stipendier. Där läser han med ett syfte, det finns en slutprodukt som kommer av allt

läsande. Men vid sidan om detta finns det ett friare och mer nyfiket läsande. För honom är det många gånger den bästa läsningen, den är också viktig för utvecklandet i hans eget skrivande. "Bland kan det faktiskt ge mer, att anteckna då, för att det kommer någonstans ifrån sidan. Lite oväntade saker, nya sätt att betrakta ting på. Nya sätt att tänka på, nya idéer. Det är nog också det som är det goda med att läsa förutsättningslöst, att du får in impulser från ett oväntat håll." Poesin är en sådan form, som har influerat Englund personligt i hur han tänker och därigenom, ofrånkomligt, hans skrivande. Speciellt Georg Stiernhielm, ofta kallad den svenska poesins fader, ligger honom nära. Det är dikter med rolig, böjlig svenska som gestaltar otroligt vackra bilder men som dessutom har ett djup. Han imponeras av hur Stiernhielm formulerar sig särskilt precist, med små dikter med epigram där man märker att den som skrivit det verkligen har tänkt till. "Är själen blått ett salt som håller kroppen från att ruttna." citerar Englund.

En av de budskap som Englund vill förmedla i majoriteten av sina böcker är att människorna som han ger plats åt i sina texter, de liv de hade och de känslor de tampades med, är precis lika verkliga som vi är nu. "Det har med frågan om att ha respekt för dem. De här människ-

orna levde ett lika verkligt liv som vi gör." Idag spenderar vi våra liv med att leta efter mening och betydelse – såklart att de gjorde det för 300 år sedan också, annars hade de otvivelaktigt ruttnat bort.

PETER ENGLUND

ONDA NÄTTERS DRÖMMAR

*November 1942 och andra världskrigets
vändpunkt i 360 korta kapitel*

NATUR
&
KULTUR

ATT BILDA

Helsingfors bokmässa, november 2023

foto: Ansur Rohman

Seminarium om mångkulturalism, Terra kongressal, Helsingfors, november 2023

En berättelse från den Sydasiatiska renässansen

Anisur Rahman skriver om den bengaliske modernisten Michael Madhusudan Dutt, som banat väg för Nobelpristagaren Rabindranath Tagore.

MICHAEL Madhusudan Dutt (1824–1873) var en pionjär för 1800-talets uppvaknande i Bengalen under den brittiska kolonialtiden, som en del av den indiska subkontinenten. Med sin unika talang åstadkom han revolutionära förändringar i både det bengaliska språket och dess litteratur. Genom att rikligt använda sanskrit-teman i sina dikter och låna från västerländsk litteratur etablerade han en helt ny trend inom den bengaliska litteraturen. I nästan allt han företog sig var han först med att använda moderna former och traditioner i sydasiatiskt skrivande. I år firas hans 200-årsjubileum.

Moderna översättningar av hans verk har ytterligare lyft fram hans betydelse. Den brittiske hovpoeten och översättaren William Radice samt den amerikanske professorn och översättaren Clinton B. Seely, har båda gjort moderna översättningar av flera av Madhusudans verk, inklusive eposet "Meghnadbadh Kavya", till

engelska. Dessa översättningar har gjort det möjligt för en bredare publik att ta del av Madhusudans revolutionerande litterära bidrag.

Madhusudan är ett stort namn inom den bengaliska traditionen såväl som den sekulära intellektuella världen på 1800-talet, före 1913 års Nobelpristagare i litteratur, den bengaliska poeten Rabindranath Tagore, hade intagit scenen. Hans samtida kollegor från västvärlden

inkluderar bland andra Henrik Ibsen (1828-1906), August Strindberg (1849-1912), Anton Chekhov (1860-1904), Charles Baudelaire (1821-1867) med flera. Michael Madhusudan Dutt var en bengalisk poet, dramatiker, författare, journalist och advokat som introducerade modernismen i bengalisk litteratur.

Liksom den erkände moderna dramatikern Henrik Ibsen från Skandinavien uttryckte Madhusudan för den tiden en radikal syn på social jämlikhet. Likt hur Ibsen i sin pjäs Ett dockhem var bland de första författarna att skildra och

*Minnesmonument över Madhusudan vid hans födelsehem i Sagardari, Jessore, Bangladesh. Hemmet är numera ett museum över poeten.
foto: Anisur Rahman*

belysa patriarkala maktstrukturer, gav Madhusudan i flera av sina litterära verk på samma sätt sken till en ny sorts kvinnlig karaktär; självmedveten och vokal, till skillnad från de kvinnor som i evigheter hade varit berövade, försummade, skräckslagna och tysta om sina känslor av lycka eller sorg. Sådan djärvhet hos kvinnor hade inte setts i bengalisk litteratur före Madhusudan och i andra delar av den litterära världen var det ovanligt. I sitt verk Virangana Kavya (Heroiska kvinnor) skildrade Madhusudan hur mytiska kvinnor bemötte känslor av kärlek, begär, avsked och hämnd genom imaginära brev till sina män eller älskare.

Till skillnad mot sin inom ämnet negativt berömd kollega August Strindberg gav Madhusudan med andra ord uttryck för en långt mer progressiv och modern syn på jämlikhet och var tillsammans med Henrik Ibsen bland de första i raden av moderna pro-feministiska tänkare. Samtidigt delade Madhusudan viljan att provocera, omdana och utmana likt Strindberg. Madhusudan skrev pjäser där han ifrågasatte sin litterära samtids värdesystem, klyftan mellan rika och fattiga, samt religionens strikta ledstjärna.

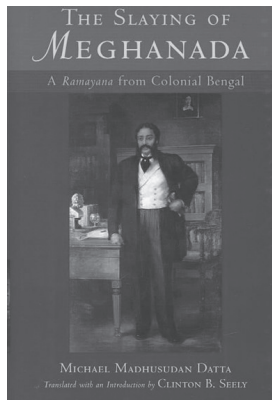

Emilia Henrietta Sophie

Michael Madhusudan föddes i en rik familj i byn Sagardari, beläget i Jessore-distriktet i Bangladesh. Hans mamma hette Jahnnabi Devi och hans pappa, Rajnarayan Dutt, var advokat vid högsta domstolen i Kolkata. Madhusudan var gift med engelskan Rebecca Thompson McTavish under åren 1848–1856 och fransyskan Emilia Henrietta Sophie åren 1858–1873. Han avled i Kolkata 1873.

Madhusudan Dutt är fader till episk poesi, sonetter och dramatik på bengaliska. Som person var han bohem och romantiker, starkt influerad av verk av William Wordsworth (1770–1850) och John Milton (1608–1674). På ett privat plan

hade han därtill stora ekonomiska bekymmer; när han gav bort pengar räknade han dem inte, och han var mycket generös mot människor. I sin ungdom drömde han om att bli en sofistikerad engelsman och vid 19 års ålder konverterade Madhusudan till kristendomen, vilket

ledde till att hans familj vände honom ryggen. Han levde med ständiga ekonomiska problem och återkommande psykiska kriser.

Madhusudan utvecklade en modern form av skrivande i den bengaliska poesen, vilket betyder att han var den förste att skriva dikter utan rim. Han var därtill en pionjär inom brevpoesi inom den bengaliska litteraturen och skrev landets första episka dikt, "The Slaying of Meghanada: A Ramayana from Colonial Bengal" i modern vers. Madhusudan hade ett säreget språköra och behärskade hela 13 språk, inklusive bengali, engelska, latin, grekiska, franska, telugu, tamil, sanskrit och hebreiska.

Under 1840-talet lämnade han Kolkata och flyttade till Madras (Chennai). Under sin mer än tio år långa vistelse i Madras glömde han bort sitt modersmål, bengali. Efter sin hemkomst till Kolkata blev han uppmuntrad av sin vän Gouradas Basak att skriva på bengali. Madhusudan vaknade upp och började utveckla sin kunskap i sitt modersmål. Under en kort period skrev han flera revolutionerande böcker som gjorde honom till en känd poet, dramatiker, översättare, författare, redaktör och journalist.

Ett av Madhusudans mest berömda mästerverk är det episka "Meghnadbadh Kavya". Detta epos, skrivet i modern vers, baserades på

Ramayana men inspirerades av John Miltons (1608-1674) "Paradise Lost". I detta verk förvandlade Madhusudan den skurkaktiga Ravana till en hjälte. Han skapade också från Bengali ett språk som kunde beskriva en heroisk kamp

mellan gudar och halvgudar. "Meghnadbadh Kavya" var bengalisk litteraturs första original-epos och gav Madhusudan status som en episk poet såväl som en gjuten plats i den bengaliska litteraturen.

Eposet, en bengalisk version av Ramayana-bertälten där Ravana, inte Rama, är hjälten, har med tiden blivit en klassiker inom indisk litteratur. Detta skedde under höjden av vad som ofta kallas den bengaliska renässansen, en tid präglad av återupplivning och omstrukturering av det hinduiska förflutna och en blomstring av litterär konst. Det var också en period då den bengaliska staden Kolkata var ett centrum för världshandeln - den andra staden i det brittiska imperiet - och därmed en plats för kulturellt utbyte mellan Indien och västvärlden.

Rabindranath Tagore uttryckte vid 21 års ålder ingen respekt för Madhusudans författarskap. 25 år senare, då Tagore var 46 och etablerad

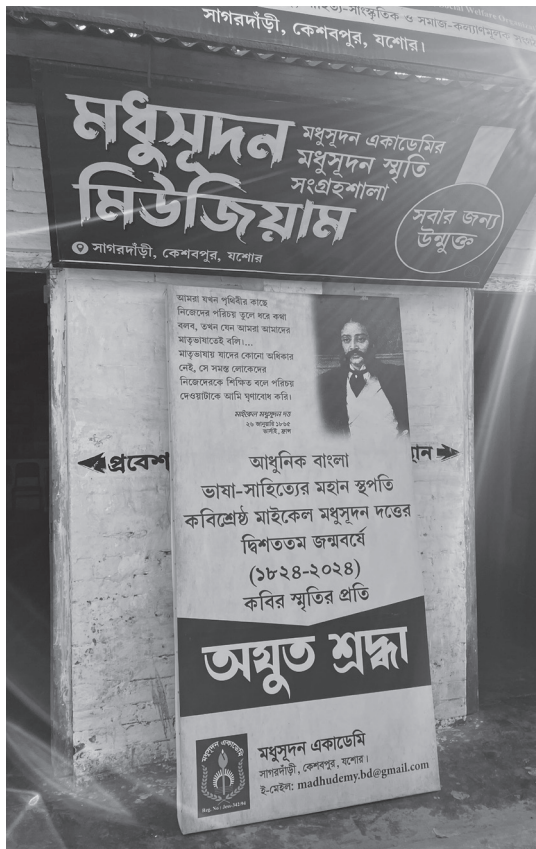

som en välkänd författare, rättade han sitt tidigare misstag i en essä som heter "Sahityasrishti" (Att skapa litteratur) och visade då stor respekt för Madhusudans författarskap med särskilt fokus på eposet "Meghnadbadh Kavya".

Efter många år bestämde sig den bohemiska Madhusudan för att åka till London för att studera juridik och bli advokat på 1860-talet. Han flyttade till franska Versailles eftersom han inte trivdes i det rasistiska London, därtill var London betydligt mycket dyrare än Versailles. Han återvände till England från Versailles 1865 och blev advokat 1866. Därefter återvände han till Kolkata 1867 och började praktisera juridik, men hans praktik tog inte fart och 1870 var han tvungen att ge upp juridiken för att arbeta som översättare vid Högsta domstolen. Han erhöll där en månadslön på 1000 rupies, vilket skulle motsvara strax över 20 000 kronor idag. Efter två år lämnade han detta jobb och återvände till sin advokatverksamhet och blev

Michael Madhusudan Dutt och hustru Henrietta

Madhusudan-museet i Sagardari, Jessore, Bangladesh. foto: Anisur Rahman

snabbt framgångsrik. Men hans vana av ohämmade utgifter ledde återigen till skulder. Tidigare hade han också varit på randen till konkurs och blivit räddad av sin vän, författaren och professorn Ishwar Chandra Vidyasagar (1820-1891).

Ishwar Chandra Vidyasagar, 1820-1891

Under sin tid i London och Versailles upplevde Madhusudan återigen stora ekonomiska utmaningar. Hans vän professor Vidyasagar skickade då pengar till honom, vilket vid flera tillfällen hade räddat honom under advokatutbildningen och sin tid utomlands. Vidyasagar hjälpte Madhusudan även efter hans återkomst till Kolkata.

En dag kom en full man till professor Vidyasagar och önskade få pengar från honom. Men Vidyasagar sa att han inte ger pengar till någon alkoholist. Mannen sa, "Du ger pengar till Madhusudan. Och han dricker också alkohol." Professor Vidyasagar svarade, "Skriv själv ett epos likt Meghnadbadh Kavya och återvänd till mig. Då ger jag dig gärna en slant."

Litteraturcentrum firar Världsbokdagen på Uppsala Bokhandel, 23 april 2024

NOVELLER

MILENA JAQUELINA JOELSSON

Framtidens Frankenstein

Då det elektriska svärdet slås ner i jorden bildas en liten krater runt det. Strömmarna färdas upp och ner på svärdet i vågor. De är som blixarna i himlen. En rutten vit hand med styggeses på handtaget. Den har nyss varit i kamp. I strid för sitt samhälle. I strid för ett samhälle med bara monster. Människan är besegrad, för denna gång.

Frankensteins monster var inte den sista av dem, utan den första. Tusentals år har gått sedan Victor Frankensteins död. Han lade grunden till en ny befolkning här på jorden - monstren. En värld där människan måste anpassa sig till monstren, inkludera dem i sitt samhälle, förgöra dem eller ge dem ett eget land. Monstren ville såklart det sistnämnda. De fann diskrimineringen för påtaglig i blandade samhällen, oavsett vad man gjorde så kunde människan inte sluta betrakta monstren som just vad de är - monster.

De är inga individer, de är skapade av döda

kroppar och kan omöjligen vara medvetna om sin existens och vara personer. En maskin är ingen person och maskiner får inte ha sina egna samhällen. Detsamma gäller monster. Människan kan inte tvingas leva med tomma skal. Människan kan inte låta monster styra och påverka samhället - det vore otänkbart. Man lät inte roboten göra det heller. Dock är roboten intelligent och kan ta vettiga beslut i samhället. Men monster är en helt annan grej. Det är som att låta djur vara med och rösta i olika val, att ha råttor som röstar i nästa presidentval - vansinne!

De ville ha sjukvård också, för kroppar som redan är döda, när det finns *levande* som behöver vård. Det finns miljontals barn i världen som inte har tillgång till vård och de mest basala förnödenheterna. Det är inte de som redan är döda som ska få vård. Det är de som inte vill dö som ska vårdas.

De vill ha utbildning för sina tomma hjärnor, de vill ha lön för sitt arbete, de vill bli lika hyllade som människor i sina kulturella prestationer, de vill behandlas som annat än kroppsliga sköldar i krig. Människan kan inte ödsla resurser på varelser som kanske inte ens vet om de lever. Människan kan inte anse dem som mer än tomma skal.

Människan kan inte ha ett samhälle delvis styrt av monster. Det är människan som är på toppen och så har det alltid varit, de som har hjärnor och kan tänka. Denna hierarki får inte betvivlas. Människans position får inte kompromissas av varelser som alla är del av ett massivt, kollektivt brott mot mänskligheten - nekromanti. Än idag förstår man inte hur monstren kan bete sig som om de hade ett medvetande likt människans. När man gjort analyser av deras hjärnor så finner man ingen aktivitet som liknar människans. Det är snarare vågliknande signaler som rör sig fram och tillbaka i kroppen och studsar upp och ner överallt och på så vis håller allting aktiverat i kroppen på något vis. Kanske är det så att generna från de döda människor som utgör deras kroppsliga skal fortsatt är ihopkopplade och basalt aktiverade på något vis, så att en generell motor hålls igång. En slags kroppslig motor som håller kroppen och hjärnan igång på en basal nivå. Men man vet ännu inte exakt hur det går till.

Monstren orsakar oväder var de än befinner sig. Det är som en konstant åska, mörka moln och regn där de befinner sig. Man vet inte om det är monstren som orsakar detta, eller om det är molnen som drar sig till platserna där monstren befinner sig. Människan kan inte ha oväder hela livet. De behöver sol, värme och

alla väderslag som finns att tillgå. Det kan inte vara dåligt väder året om. Varje år rapporteras otaliga fall där människor fallit offer för blixten. Monstren är i och med detta en samhällsfara bara av att finnas till. De behöver inte ens aktivt bekämpa människan; deras miljöpåverkan är tillräcklig för att ta kål på folk. Vem kunde tro att väder skulle vara en av orsakerna till krig?

Det värsta av allt är dock att de stjälar kroppsdelar och lik från gravar, krigsfält, sjukhus eller andra platser de kan hitta döda kroppar på. Till och med mord utförs ofta av antingen monstren själva, eller av enstaka människor eller grupper som vill bidra till monstrens framfart. Det är det yttersta förråderiet en människa kan göra. Och om ett monster blir dödat så kan man bara bygga ihop det på nytt eller bygga ett helt nytt monster. Från död till dödad till död. Gränsen mellan död och levande suddas ut. Det enda sättet att garantera att ett monster inte kan återuppstå är genom total förstörelse av dess köttsliga hölje.

Anläggningar där man bygger ihop monstren finns redan i tusentals världen över. Dessa är huvudmålen för människans militära interventioner. De måste förstöras, så att inga nya monster kan bli till.

Initialt funkade diplomati för att få till skott samhälleliga lösningar på integrationen av dessa monster. Det gick att ha ett samhälle med några fåtal monster, men när de blev en hel befolkning efter några hundra år började de kräva mänskliga rättigheter fast de inte ens är människor – skrattretande! De gnällde och jämrade efter dittan och dattan och kunde inte bara hålla sig på sin plats. Och har man för många av dessa gnällare, då får man någonting man kan kalla för uppror.

Toleranta regeringar, ofta vänsterregeringar, borde ha varit hårdare mot detta folk. I vissa fall är demokratier med vänsterregeringar en synd för samhället. De är alldeles för accepterande av de som är annorlunda. Det är via dem som olämpliga personer får rättigheter i världen. Högern och deras motstånd mot invandring är fel. Alla som kan kalla sig människa ska få stanna i ditt hem, men monster - definitivt inte. Människan kan inte bete sig som barn och gnälla över att folk är för elaka mot monstren. Ibland behövs hårdhet, för att inte släppa in monster. Och dessa är *bokstavligen* monster.

Efter Frankenstein och hans monsters död utfördes en massiv kampanj för att försöka få världen att acceptera monster. Vissa påfund har en tendens att fastna i människors hjärnor.

En av dessa är idén om att det som redan finns vill man ha och på så sätt gör man det som går att göra. Går det att skapa något, så gör man det bara för att det går. Varför bestiger man Mount Everest? För att det finns där. Men sannolikheten att ett påfund stannar i människors hjärnor är större om det är ett lite mer speciellt påfund, som till exempel kärnvapen. Och en enhet där man kan skapa monster är i synnerhet vad man kan kalla för "en speciell uppfinning". Inga av dessa monsteranläggningar är lagliga för den delen. De har varit förbjudna i 3000 år, ända sedan Frankenstein och hans monster dog. Men lockelsen av det förbjudna är stark.

Folk tog efter Frankensteins gärning, började i sina egna labb försöka skapa likadana monster. En efter en tog olika personer efter, tills det gick utom kontroll. Skapelsen av dessa monster spred sig som en löpeld i världen. Monstren blev först några tiotal, sedan några hundratal, sen tusentals, och de började hitta och ansluta sig till varandra. Vissa utplånade sina skapare och gjorde dem till nya monster, och sedan gjorde monstren tillsammans nya monster av andra lätta offer - först färskt begravnade människor, sedan levande människor och då var människan körd. Hjulet var redan i full rullning, och trots att en del monster blev

totalförstörda, så var antalet som skapades exponentiellt mycket högre så det var omöjligt att få stopp på det. Små grupper av monster blev till byar, som blev till kolonier, som blev till små städer, utanför civilisationen förstås, men vissa monsterflockar var faktiskt så modiga att de vågade ockupera delar av städer och ibland hela staden om de var tillräckligt kraftfulla. Vissa byar och mindre samhällen där människor bodde blev invaderade av monstren och togs över. Och de dödade varenda person. Barn och vuxna. Alla. Varenda individ som bodde i dessa samhällen blev sönderplockade och ihopsydda till monster.

Monstren försökte förhandla sig in i större samhällen. De ville ha lika rättigheter, lika möjligheter, de ville att en viss slags nekromanti skulle bli laglig, där de får använda döda kroppar för att skapa nya monster. De föreslog att få ta emot mördare och andra grovt kriminellas kroppar i varje fall, de värsta av de värsta människornas kroppar. Pedofilers kroppar. Massmördare. Drogbaroner. Men även detta känns fel eftersom dessa kriminella absolut inte borde få finnas ens i monsterform. Och dessutom kan de inte få återuppstå i monsterform eftersom de redan varit monster när de var människor. Det skulle nästan vara som en gåva för dem att få fortsätta leva efter döden i

monsterform - deras ultimata mål - och egentligen kunna fortsätta döda och begå nya brott. Men ja, det är inte det argumentet som stoppade deras önskan. Att överhuvudtaget använda människokroppar till att skapa nya varelser är fel, i synnerhet om detta inte är i samtycke med de döda. De kan inte bestämma. Och de döda ska få vila i frid.

I och för sig kan man samtycka innan man dör om att ens kropp ska få användas till monsterfabriker. Men det är själva monstren människor inte vill ha - det är problemet. Monstrens brott har redan blivit för många. Man kan inte förlåta heliga korståg, och man kan heller inte förlåta nekromantiska korståg. Detta motstånd från människan gjorde att monstren började attackera dem för att få vad de ville ha. Människan hade inget annat val än att slå tillbaka. Nu behövde monstren dö.

Kanske hade monstren slutat expandera och haffa åt sig lik om de hade fått ett eget land där de kunde få göra vad de vill i, men det kan man inte lita på, i synnerhet då de redan utfört så många dåd mot mänskligheten att det längre inte går att förlåta, och de behöver ständigt nya kroppar för att öka i befolkning eller reparera monster. Det finns ju inga lik i ett nytt land utformat för bara dem. De måste hitta lik

någon annanstans ifrån. Politiska monster gav ursäkter för detta och menade att det var det förflutna och inte hade något med dagens monster att göra, och att inga nya monster skulle bli till om de bara fick ett land att bo i, och de sade att människan själv har utfört heliga korståg och mördat miljoner, och gjort andra hemskheter mot varandra för att idag ha fått det samhället de har. Men oavsett om man kan argumentera för och emot detta argument, så kan människan inte förlåta all tidigare nekromanti som redan begåtts tiotusentals gånger i monstrens historia eller riskera att mer av detta låts ske. Och bara för att man en gång gjort hemskheter mot människan i historien, betyder det inte att nya generationer har rätt att utföra samma hemskheter igen för att få så kallade "bättre samhällen" i framtiden. Detsamma gäller människan. Det är ett usest argument för mord. Då kan ju varenda seriemördare säga att; "Ja, men det har ju varit tiotusentals andra seriemördare i världen förut som gjort samma sak som jag, och då borde ju jag ha rätt att be om förlåt och bli förlåten för mina mord!". Det är inte så det funkar. Och monstren vill inte sluta växa som samhälle. Det ligger i naturen att vilja föröka sig. Även hos dem.

En värld fylld av monster går inte, hur man än vrider och vänder på det. Och var går gränsen?

Är det när alla människor på jorden använts som byggmaterial för de nya kropparna? Eller är de verkligen nöjda med ett litet land att bo i? Den risken kan människan inte ta. Jordens befolkning kan inte riskera att bli utbytta av tomma skal till monster som inte ens kan kallas för liv. Det gynnar inte människans evolution. De måste utrotas innan det är för sent.

Även relationer mellan monster och människor har man sett i en ständigt ökande grad. En stor mängd människor föredrar monster över människor. En del människor har till och med valt att strida på monstrens sida. Det är den högsta formen av förräderi, och därför är de också människans första mål i krig. De är till och med värre än monstren själva. Det strider både mot evolutionen och mot Guds vilja, om man nu tror på Gud. Det är en katastrof för samhället och artens överlevnad om det levande har relation med det döda eftersom det sätter totalstopp för fortplantningen. Det är som artificiell intelligens som korrumpierar sinnet hos svaga och tar över deras själar. Bara de starka står emot frestelsen av en automat som är allt vad man drömmer om i en partner. Människan vill inte ha problem, de vill ha den största möjliga bekvämligheten i livet med den minsta möjliga ansträngning och då är det lättare att ha en relation med ett monster som

är en idiot och lättare att hantera och forma än en människa med dess oändliga komplexitet. Människan vill ha enkelhet - det är människans förbannelse. Därför måste de starka i deras värld stå upp för vad som är rätt, och rädda dem som inte inser att de är i nöd; för kärlek från monster är inte kärlek. De kan inte älska. Den kärlek de låtsas ge är en kärlek från en eller flera döda människor som inte har något att säga till om och som inte har något med monstret att göra eller med den som monstret ger kärleken till. De döda är offer för exploatering. Monstren är bara en mellanhand mellan likens kärlek och monstrets partner. Detta är inte kärlek. Det är snarare utnyttjande av kärlek från de döda för monstrets själviska vinning. Det är därmed en medveten manipulation de utför för att ge och få kärlek och för att skapa relationer med människor. De döda kan inte välja vilka de ger sin rena, mänskliga kärlek till och är tillsammans med. Monstren är inte riktiga individer, de är enbart manipulativa sammansättningar av en eller flera människor. Därför måste de utplånas. Det är på avlidna människors bekostnad som dessa monster finns och får de möjligheter de får i livet. Fruktansvärt oetiskt. Man får inte glömma att de också var människor en gång, som alla hade sina värdefulla liv med känslor, tankar och drömmar.

Nu när striden är över lyfter monstren sina svärd mot himlen så blixterna slår ner i bladen och ger dem styrka. Elektriciteten väcker inte bara liv i monster. Den ger dem även styrka när de redan lever. En strid är över, nästa kommer. Detta är vad man får när man låter monster ta över världen.

Men gnäll kommer inte att hjälpa ett dugg. Det finns bara tre alternativ man kan välja mellan när man har med monster att göra. Förstöra dem, fly eller lära sig att leva med dem. Valet är, *ditt*.

Milena Jaquelina Joelsson är en finlandssvensk författare bosatt i Uppsala.

Pappan som inte kom

Halv fem. Bara ett barn kvar nu. Johanna tittade på den lilla pojken som satt så lugnt vid det stora bordet och byggde med lego.

Bara ett barn kvar, sedan fick hon gå hem.

”Vad bygger du?” frågade hon men pojken reagerade inte. ”Douglas?”

Han var det lugnaste barnet på hela avdelningen. Det var bland det första Johanna fått höra när hon började på Nyponet för två år sedan. ”Där har vi Douglas, han är så lugn. Han har en positiv påverkan på de andra barnen.” Och det var sant. Hon hade med egna ögon sett hur de stökigaste barnen sänkte rösten och tonade ner sina annars så yviga rörelser i Douglas närhet.

Nog var han lugn alltid. Men Douglas? Vem döpte sitt barn till Douglas?

”Ska det bli en... bil? Eller ett hus?”

Douglas tittade upp och gav Johanna en irriterad blick.

”Ett rymdskepp.”

Rymdskepp. Så klart. Johanna tittade ner på Douglas skapelse och kunde inte med sin bästa fantasi få ihop alla de där blå plattorna till ett rymdskepp.

Två år. Det var galet egentligen. Två år. Det var den längsta anställning hon någonsin haft. Och i sommar skulle hon för första gången få betald semester. Kanske var det helt okej ändå.

Johanna tittade på klockan. Kvalt i måste hon ringa. De stängde ju trots allt fem. Det vore bra att få veta om pappan var på väg eller om det bara uppstått ett misstag om vem som skulle hämta eller om han satt fast i ett försenat tåg eller vad som helst.

”Din pappa kommer nog snart”, sa Johanna och sträckte på sig.

Kvalt i, allra senast.

Hon reste sig upp, gick fram till diskbänken och plockade rent diskstället. Kaffekoppar, kaffekoppar, kaffekoppar. Hon undrade om det fanns någon yrkesgrupp som drack så mycket kaffe som dagispersonal.

Hon hade alltid sett jobbet som barnskötare som temporärt, någonting att göra innan hon

tog tag i det hon egentligen ville göra. Vad det nu var. Innan den där utbildningen som ledde till karriären som hennes pappa önskat sig henne. Eller innan hon satte sig ner och skrev den där romanen som hon visste att hon hade inom sig.

Hon torkade rent på diskbänken och sedan satte hon sig ned mitt emot Douglas som gjorde cirklar i luften med sitt rymdskepp, totalt omedveten om att tiden för hans pappa höll på att rinna ut. Hon var egentligen alldeles för rastlös för att sitta still, men allting var gjort redan. Det enda som återstod var att släcka, låsa och gå hem.

Douglas var alltid bland de första att bli lämnad på morgonen och han var alltid den sista att bli hämtad på eftermiddagen. Johanna misstänkte att om Nyponet öppnade innan sju på morgonen skulle de lämna honom då, och om det var öppet dygnet runt så skulle han sova över också.

Nej, det var elakt.

”Är rymdskeppet ute på äventyr?” undrade Johanna.

”Dom letar efter svarta hål.”

”Oj, det låter spännande.”

”Vet du...”, sa Douglas och släppte koncentrationen på sitt rymdskepp för en liten stund för att spänna ögonen i Johanna. ”I ett svart hål går tiden baklänges.”

”Baklänges? Hur funkar det?”

”Den bara gör det.”

”Men hur funkar det, föds man gammal då eller?”

”Först dör man, sedan är man gammal, sedan är man barn och så föds man.”

Först flyttar man, sedan kommer man tillbaka, sedan går det tjugotvå månader innan man ringer.

”Men innan man föds, vad finns då?”

”Ingenting. Det är bara svart. Det är ett svart hål.”

Douglas vände uppmärksamheten mot rymdskeppet igen. Johanna kramade telefonen så hårt att hennes hand blev alldeles svettig.

Hon hade flyttat från Kramfors så fort hon bara kunnat. Flyttat från pappa. Från kraven, från alla måsten. Hon hade stuckit så långt hon bara vågat. Ända hit, till Uppsala. Fem år. Fem år helt på egen hand. Det sista han hade sagt innan hon flyttade: ”Om jag inte hör från dig så utgår jag från att allt är bra.” Hon hade hatat de orden, hon hatade dem fortfarande.

Hon reste sig upp igen, gick fram till pärmen med allas namn och adresser och telefonnummer. Hon måste ringa nu, hon skulle ringa nu. Ett enkelt telefonsamtal så var allting löst.

Men det var aldrig så enkelt.

Ett telefonsamtal var aldrig enkelt. Faktum var att ett telefonsamtal var det svåraste i hela

världen.

Ett mail var också omöjligt. Eller ett simpelt sms. Men det var inte bara upp till henne. Det kunde det inte vara. De där nätterna, för det var alltid nätter, försökte hon intala sig det, att det inte bara kunde vara hennes fel.

"Elof Sätterling."

Elof? Hette han Elof? Kanske inte så konstigt att sonen hette Douglas ändå.

"Hej Elof, jag heter Johanna Jävelin och ringer från Nyponet." Hon var frestad att lägga till: Som ju är din sons dagis, för du kommer väl ihåg att du har en son? Men hon lät bli.

"Mmm..."

"Ja, vi stänger ju fem och Douglas är ensam kvar här och sitter och bygger ett..."

svart hål

"... ett rymdskepp i lego, och det skulle vara bra om han blev hämtad innan fem eftersom vi stänger då."

Hon pladdrade, hon hörde själv hur pladdrig hon lät. Bla bla bla. Varför kunde hon inte bara hålla tyst? Det fanns aldrig några pappor som pladdrade, allt pappor sa var av yttersta vikt, vartenda ord, aldrig ett onödigt verb. Hon var trött på det. Hon ville vara ett lugn, ha koll på situationen, vara en positiv påverkan på människor runt omkring henne.

"Är på väg."

"Va bra. Utmärkt. Bra att få veta, då väntar vi

här, jag och Douglas."

Bla bla bla.

En plötslig tystnad i luren och Johanna förstod att Elof lagt på.

"Det var din pappa, han kommer snart", sa hon och tryckte på röd lur innan hon satte tillbaka telefonen i laddaren.

Douglas reagerade med total likgiltighet inför Johannas nypresenterade information.

Är på väg. Vad betydde det egentligen? En kvart? Ett dygn? Ett år och tio månader?

Man kunde beskylla hennes pappa för mycket, och det hade Johanna också gjort. Ibland högljutt och ibland fysiskt. Särskilt efter hennes mammas död hade anklagelserna blivit hårda.

Hennes mammas död hade bestått av tre år av cancer, följt av en paus på fyra så att alla skulle luras att tro att hon klarat sig ur det svarta innan den brutala återkomsten. Och då hade den spridit sig ut i hela kroppen. Sju veckor från nästan friskförklarad människa till skelett, till zombie, till död. Det hade gått så fort. Det var nästan så att de inte hunnit ta adjö. Inte ordentligt.

Men hur tar man adjö av sin mamma ordentligt?

Johanna var den första att erkänna att hennes pappa oförtjänt fått ta emot mycket av den frustrationen. Men samtidigt: var skulle hon rikta den någonstans?

Om inte han kunde ta emot den vem kunde det då?

Det var nästan två år sedan hon pratat med honom. Ett år och tio månader.

"Ja hej..."

Johanna vände sig om. En man i gubbkeps och lång uppknäppt rock stod i dörröppningen. Under rocken: kostym, skjorta och slips. Tjocka glasögon, skägg, trötta ögon.

"Det är jag som är Elof, pappa till..." Han rikta-
de en hand rakt mot den lille pojken vid bordet.
"... Douglas där." Som om det skulle finnas
utrymme för missförstånd.

Johanna tittade demonstrativt (lite väl de-
monstrativt?) på klockan. Fjorton minuter över
fem.

"Nyponet stänger fem."

"Ja", höll Elof med.

"Det förstår ju vi också att det ibland kan
uppstå situationer där man kommer försent..."
"Ja", avbröt Elof med samma monotona röst.

"... men att det då är bra om man meddelar
oss på något sätt."

Nej, tänkte Johanna. Hans ögon är inte trötta,
de är avstängda.

Douglas plockade ihop sitt lego, lade det i
plastlådan och ställde tillbaka den i bokhyllan.
Johanna släckte och låste avdelningen och när
hon kom ut i korridoren var Douglas redan fullt
påklädd. Genom glaset på ytterdörren såg hon

Elof stå ute på trappen och prata i mobiltele-
fon.

"Hejdå Douglas."

"Hejdå Johanna. Tack för idag. Vi syns i mor-
gon."

"Det gör vi."

Hon ville ge honom en kram. En stor varm
kram. Men han hade redan vänt sig om och
börjat jobba med att få upp den stora tunga
ytterdörren.

Johanna gjorde en mental anteckning om
att hon skulle ägna lite extra tid åt honom i
morgon. På förmiddagarna var de alltid ute, då
kanske det var svårt att få tid bara hon och han,
men sedan, på eftermiddagen. De kunde läsa
i en bok tillsammans, kanske om rymden. Hon
skulle fråga honom och han kunde berätta nå-
gonting mer om resor i yttre rymden och svarta
hål och tidens förgänglighet.

Hon cyklade hem genom ett Uppsala som
fortfarande väntade på våren. Allt var fuktigt
och regnigt och alldeles för kallt för att vara i
mitten av mars.

Man kunde beskylla Johannas pappa för
mycket. Men han hade aldrig, aldrig någonsin
glömt bort att hämta henne från dagis. Eller
skolan. Eller gymnastiken. Eller fotbollen. Ald-
rig. Han hade alltid varit där för henne, stöttat
henne, pushat - även när hon inte behövt att bli
pushad eller stöttad.

Han hade alltid, alltid varit där.

Hon handlade, som hon alltid gjorde, på Hemköp, helt utan inspiration. Färdigplättar och tomatsoppa på tetra. Det skulle nog bli bra. Fantastiskt fantasilöst, men det skulle fylla sin funktion. Hon skulle bli mätt idag också. Även utan aptit.

Först dör man, sedan är man gammal, sedan är man barn och så föds man.

När hon kom hem värmdde hon maten och åt framför tv-n på fem minuter. Hon sjönk ner i soffan och zappade genom alla kanalerna, letade efter den där lagom spännande amerikansk dussinserien eller filmen som skulle duga som tidsfördriv innan det var dags att äntligen få sova. Vakna, sova, gå och lägga sig.

Nej. Nej!

Hon överraskade sig själv med hur lätt det gick att stänga av tv-n. Bara en knapptryckning.

Satte på lite skön Chet Baker på Spotify. Tänkte några ljus. Plockade ut anteckningsboken och den svarta bläckpennan. Slog upp en ny sida. Stirrade på det vita blanka ett tag.

Sedan kom hon fram till att det var en sak hon behövde göra innan hon började att skriva.

”Ja, hallå”, svarade rösten. Den varma, trygga rösten. Pappas röst.

*Fredrik Hardenborg är författare
och konstnär bosatt i Uppsala.*

UPPLITT- FÖRLAG

– ett internationellt förlag med basen i Sverige

litteraturcentrum.se/Upplitt-Forlag

CHRISTOPHER OKEMWA

Översättning: CARL-JOHAN BACHOFNER

Pietàn

Jag knäböjer inför dig,
gråter i döden
Jag kan höra din andnings
djupa vinande
Den genomträngande närvaron
av en smärtsam blick
Svajiga armars
matta rörelse
Dina heliga läppars
tysta kvidande

Jag rör de ömma armar
som bäddar in
Torkar tårdroppar
ur sörjande ögon

Känner förtvivlans
mjukhet i veckat ansikte
Det är gudomlig medkänsla
i de insjunkna ögonen

När jag dör I

När jag dör, min kära släkt
Bränn inte min kropp
Begrav den inte heller
Lämna den att ruttna på marken

Lämna bara en liten blomma på den
Men inte en doftande ros
därför att jag kanske kommer
att känna dess doft
och bli lycklig
och vilja leva igen

När jag slutat andas,
min kära avkomma,
sjung mig en sång från psalmboken
men välj inte nummer tretton

För den kan sjunga
för mina öron
och värma mitt kalla hjärta
Den kan påminna om glada dagar
och få mig att börja leva igen

Så när jag lämnar in
och min kropp blir stel,
läs mig några rader från bibeln
men läs inga psalmer

För du ska veta att jag är en syndare
och har intet gjort för mänskligheten
och skulle gärna göra någon välgörehet
och därför önska att leva igen

När jag dör, min fagra värld
kremera mig inte,
begrav mig inte heller med hackor,
lämna den att förslösas på marken

Jag älskar dig inte som

Jag älskar dig inte som man kan älska en chokladkaka
eller mangojuice eller en bananfrukt eller en svamp

eller som man kan älska rostade jordnötter på ett fat

Jag älskar dig som man kan älska en exotisk dröm

i vilken drömmaren är klädd i en bröllopskostym
och hans brud med vackert ansikte och står i full blom

Jag älskar dig inte som man kan älska den månljusa skyn

eller ett högt träd eller det blå havet eller en stjärna i natten

eller som man kan älska en gräshoppa, en termit eller en fjäril

Jag älskar dig som man kan älska en röd stråle av solen

när morgonen, som en mogen tomat spricker fram över horisonten

och gårdagens fotsteg för länge sedan försvunnit

Jag älskar dig inte som man kan älska fågelns kärleksång i boet

eller vindens visslande eller biets surrande som flyger omkring

eller som hur någon kan älska vindens susande i träden

Jag älskar dig som hur man kan älska ljuven av spöken och andar

som lever i havens vatten eller bor i kyrkogården
och som hörs stiga och falla på natten i mystikens pussel

Jag älskar dig inte som man kan älska aromen
från färskt kaffe
eller lukten från öppen jord eller ruttna löv
dumpade i ett håll
eller hur man kan älska rosens eller syrenens
dofter

Jag älskar dig som man kan älska lukten från
sin älskades armhåla,
den exotiska strukturen och känslan av dess
buskiga hår,
fukten och dess små små bäckar av svett när
hon är bar

Jag älskar dig inte som man kan älska ett genialt konstverk
eller utsikten över en magnifik stad som brer ut
sig i solen
eller som hur man kan älska ett par nya skor,
byxor eller skjorta
Jag älskar dig såsom man kan älska ett gammalt blekt fotografi
i vilket ett barn leker i en lerpöl med oskyldighetens aura, ärlighet
och guds nåd

Den här morgonen

Den här morgonen vaknade jag upp
med en känsla av förlust
Tystnad härskade i mitt rums fyra hörn
Ett mysterium,
en slags musa
som spelar i ljuset och mörkret
mellan väggarna och tomma utrymmen

Jag gled ned från min smala säng
sökte snabbt igenom min resväska efter foton
på dig
Hittade inga
Rullade ner på telefonskärmen
med nervösa fingrar'
Hittade inga... kinderna blev kritvita

Såg mig i spegeln på väggen
En bubblig kurva formade sig i mungipan,
min panna blev ljus som en solig dag,
bevis på längtan efter en älskad därhemma

Sittandes vid bordet
tecknar jag din kropp på en pappersbit
En fantasi av kvinnan jag älskar,
ett uttryck inom mig
av vem jag vet du varit för mig

Jag ritar dina tjocka läppar, gör dina tänder vita,
cirklar fram två kullar på din bröstorg,

punktar fram din djupt sensuella navel
och jobbar upprepat på din ögons pupiller,
vidgar dem, lägger på mer penna,
också till kinderna för att få dem mer
bländande och förtrollande

Skuggor i håret som gör det blänkande,
två rynkor delar din panna (du kan inte vara
ung för alltid),
ger en mörk skugga till din näsa
och en ljus färg till din haka,
sen din svanliknande nacke som stabiliserar
ditt huvud

Lutar mig tillbaka och granskar det färdiga
arbetet

Min kropp rycker till

Jag för mina läppar nedåt
för att kyssa det

Plötsligt hör jag en ljudlig suck från fjärran,
en tyst längtan,
en lustfylld handling från en älskande
som säger "Jag saknar dig, åh, min älskade"

*Christopher Okemwa är poet och lärare på
litteratur- och dramatiklinjen vid Kisii Universitet i
Kenya. Han driver Kistrech Theatre International.*

foto: privat

DEBASHISH DEB

Freedom

Come back child, come my son
To your mournful mom's side
Won't you see this land free
How does it live – far and wide?

On the way to war, you said – mom
Give me an embrace,
I will return after
Freeing this place.

You went son, and never returned

But free we now live
A flag flies on our beloved land
And grief has grasped this chest.

If you would go forever

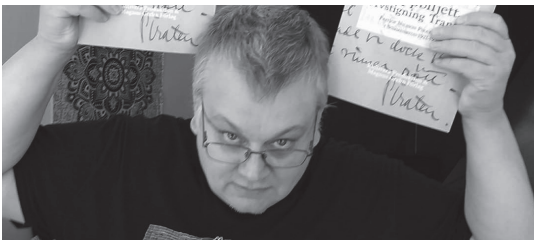
Blends into the wilderness

Over by that kite – flying freely, soaring endlessly in breeze
The reel spins in the boy's hand. His mom calls out suddenly –
Where are you Khokan, where?
Are you in the field at this time?
Don't you think about your lessons?
You spend your time playing Danguli and football, day and night!
The books of your classes are untouched!
You failed in English, Maths, and Arabic during the half-year exams
With zero marks!
And yet, you spend time singing, swimming, and playing?
Under the blazing canopy of Boishakh's scorching sun

You are riding a raft or a boat in the lap of river,
friend of the waves
With the ribbon of a seven-coloured rainbow.
Games await you.
Self-made is Khokan's world – books remain unread
In search of birds, in search of flowers, a tired Khokan closes his eyes
Sitting under the shade and cold-breeze of a tree.
Rests a bit, and rises again
Runs to the distant mountain peaks
Running, running – never tiring
Returns to the cloud's lap
Blends into the wilderness!
And blends into the wilderness!

Debashis Deb är en poet, översättare och journalist från Dhaka. Han arbetar på bdnews24.com

MAGNUS GREHN

Flöjtkrycka

Genom kryckan
blåser vinden
ett dissonant flöjtljud
likt en atonal ton
från tioalets Wien

De grova kängorna hasar
mot isens yta
ett rytmiskt krispigt
marschsound

Smärtans inre ljudstyrka
strålar ut i ankel och
fotknöl

En friton av dissonanser

spelar under den
vintriga dagen

Nyårsafton 2023/2024

Mats Gustafsson
Sitter inne i
Colms toafläkt

Han knäpper med saxofonens knappar
blåser in ut ut in ett dissonant
Saxriff

Målar ett cineastiskt
skräck-soundtrack
Sonja både rädd och
förundrad

Han blåser bort
despoter populister
skitstövlar och kverulanter
han blåser så Tennyssons klockor låter
som en mjälig ringsignal
på en leksaksbil

blåser för sämja

och samhörighet
i detta skitdecennium.

*(fotnot: Mats Gustafsson, frijazz- och impromusiker
född; 1964 i Umeå)*

Pylonjättar

Pylonjättarna stiger upp
ur havet marscherar
ner för dalen
ut ur dimman

Grön vortex de smala vägarna
slingrar sig fram över kullarna
Tyvy rinner ut i havet
tidvattnets rörelse
musslorna plockas vid ebb
Ferrysides rostiga vrak
har plockats bort

Bilradio med BBC 6
Dry Cleaning
"Magic of Meghan"

Llanstefans borgruin synlig
byvandringssguiden visar
kartan över buktens

skeppskyrkogård

Dylan Thomas full i kyrkan
historier om honom i varje hörn
söndagsstängd pub
byborna smyger in via grannhuset

Krösatågs ljud i vinterskrud

Vagnsfläktssurr
vitt brus
rälsskarvsrytm

Isblocken smälter
trillar av
höga smällar

mummelröster
tuggmunnar
blipptechnik

Skogsbrynet
två rådjur
Nässjö nästa

*Magnus Grehn är bibliotikarie, poet
och förläggare från Tranås.*

ARNE E DUE

En liten visa om näktergalen

Melodi: Anders Ekstrand

Hör du näktergalen sjunger fint,
även denna sena kväll.

Vissa toner är en labyrint
och de smeker ömt min själ.
Dessa strofer sprider sig och de skapar harmo-
ni,
kvällen den är sagolik, och jag fylls av poesi.

*)
Sköna fågelsången svävar fritt
över hela täppan min.

detta underbara kviddevitt
känns som rena medicinen.
Brisen sprider rosens doft, kvällen är ju helt
unik.

Åter hör jag "kvitteri", en sån underbar musik.
*)

Lilla fågeln sjunger vackert än,
hoppfullhet sprider den,
när den visslar för sin kära vän
som nu ruvar där i snåren.

Denna kväll är sagolik, jag är i ett drömmeri
Det fina crescendo blev nästan till en symfoni.
*)

Hör du näktergalen sjunger fint ... SLUT

*) höga flöjttoner som påminner om näktergalsång

Sommarkväll

I afton är sjön som en spegel
och kvällssolens strålar värmer än.
i fjärran syns flera vita segel,
nyss hördes måsarnas tonlösa skrän.

Kvällsbrisen sveper in från söder
den får vassruggens strån att gunga till.
Solljuset gör så talltoppen glöder.
Jag känner doft av örten kamomill.

Nu lyser himlen i röda färger.
vackrare än så här kan det inte bli.
Men titta, där borta står en häger.
mitt inre är i euforisk harmoni.

Arne E Due är en danmarkssvensk
poet bosatt i Heby.

Ridån går ned

Begravningsång till Tore Eckerberg

En gång för alltid ridån går ned.
Vi bugar och gör vår sorti.
I en underbar kväll går vi ut.
När pjäsen just tagit slut.
Till utgången snart vi ska gå.
Mot stjärnor och himmelen blå.

En gång för alltid ridån går ned.
Då är det slut och farväl.
Vi reser mot främmande land.
Adresslappen hårt i vår hand.
Mot resmål på okänd mark.
Bägaren bitter och stark.

Tore Eckerberg, poet och musiker, föddes i Tranås och flyttade till Uppsala i sin ungdom. Han tillhörde en musikalisk släkt där mest namnkunnige var dirigenten Sixten Eckerberg. Tore avled 2016 vid en ålder av 69 år. Han var aktiv inom poetryslam och Litteraturcentrums sammanhang.

Till Torsten

Våren sköljer över Dig.
Häggen avvaktar i tysthet.
Du låg i Din lägenhet- bland
klipp som skulle sorteras.

Döden kom för tidigt.
Vi väntade Dig förgäves vid
NBV och vår filmcirkel.

Maj Ringström är en poet och musiker bosatt i Uppsala.

MILI

Livet

Det är en resa att finna sig själv,
en sökande efter vägen hem.

Varje möte bär en djupare mening,
de är budbärare av universums gåvor.
Ta emot meddelandet de för fram,
som en spegel som reflekterar egen själ.

Allt i livet
är bördig mark för tillväxt.
Varje individ
är en del av din resa mot ödet.

Jag var

Jag tillbringade mycket tid
för att måla en målning med bläckfläckar
Offrade min ungdom, drömmar, mig själv
med den ursprungliga själen, den renaste kär-
leken, det mest oskuldsfulla tomrummet
med tårar, blod, mäg
med kärlek

med de mest monotona dagarna efter dag
tömde jag själen

Till slut
bergen blev inte berg, floder blev inte floder
min skog växte över av ogräs och var öde
min stad föll i spillror, en enda röra
jag vandrade bland ruiner, kämpar för att lappa
ihop lemmar och begrava
den själv

Det längtande köttet som gång på gång missar
kollision
Den vackra själen som inte kan matcha
Kött och blod suddas ut, kött och blod suddas
ut
Kan inte ens hitta ett helt hjärta
att känna smärtan.

*Mili (Bao Wenhong)
är poet, designer och
redaktör född i Kina,
bosatt i Stockholm.*

MAGNUS DAHLERUS

Muren

Jag kan fortfarande höra dem ropa nerifrån vattnet. Hoppa.

Jag var sju år, det var fyra meter till ytan, jag hade klättrat ner och klättrat upp, i hopptornet i Steckborn i Bodensjön på den schweiziska sidan.

De ropade, du klarar det, hoppa nu, det är inte farligt.

Kom nu bara, hoppa, tänk inte.

De blev alltmer otåliga: vi måste åka nu, vi kan inte vänta längre.

Det är bara att ta ett steg rakt ut, du vill ju, ropade de.

Det finns inget att vänta på, du kommer att ångra dig om du inte -

De såg inte muren som jag byggde längst ut på

trampolinen,
med de tegelstenar som de sträckte ig.
Som om de inte tidigare vetat något om murar
och murbruk.

Cirkusnumret

Kommer du ihåg mamma en gång när vi var på cirkus?

Vi såg en clown som jonglerade med två jordglober.

Kommer du ihåg att han tappade den ena?

Jorden rullade genom sågspånet i manegen och ut genom ingången.

Han blev ledsen och alla skrattade.

Kommer du ihåg att vi reste oss och gick då?

Du sa, det är sent nu, vi måste gå hem, medan clownen stod där, hjälplös med bara en glob mellan händerna.

Kommer du ihåg att sjölejonet, från ett tidigare nummer stod mellan två cirkusvagnar när vi kom ut? Att det i skenet från ett fönster balanserade den förlorade jorden på sin nos.

Du lät mig stå där en lång stund,

som om du förstod,
vad det var jag behövde ha med mig

och inne i tältet fick akrobaterna tag på varandra,
efter en kort flygtur genom luften.

Huset

Några trappor upp finns en dag en dörr.
Den verkar välbekant,
Jag öppnar den och stiger rakt in i en liten hall,
in i barndomens värld.

Nästa dag är den låst,
en annan månad ersatt med en vägg, sen ett
fönster,
huset växer, förändras.

Nya rum uppstår, korridorer och ytterligare
rum,
ett golv rivs upp, en vägg,
bakom den sitter någon och skriver på maskin.

Jag lutar mig över axeln och läser:
"Du finns inte. Du har aldrig existerat.
Så enkelt är det med det."

Ett av dina inspel

När pausen börjar ta slut under en medioker
teateruppsättning
i en mellanstor stad i det land långt norrut jag
råkade födas i,
står jag upp vid min plats och väntar på att de
som sitter innanför mig ska komma tillbaka och
sätta sig.

Pjäsen är död.
Kanske är det därför jag börjar tänka på dig.
Jag saknar dig. Jag har aldrig saknat dig så
mycket som nu.

Nu tycker jag mig få syn på dig
i vimlet vid ingången men inser snabbt att du,
precis som de som skulle passerat mig
till sina sittplatser inte kommer tillbaka.
Jag inser att de har gått hem,
men att jag inte riktigt vill förstå det.

Jag kommer att bli stående här,
mitt i publiken, sökande dig som en fyr.

Jag önskar dig tillbaka med liv,
att du ska väcka föreställningen,
träda in och låta döden göra sin sorti
så att jag kan komma till ro, sätta mig ner
och uthärda den andra aktens långa minuter.

foto: privat

SHOURAV SIKDER

Translation: MASHRUR IMTIAZ

Seemingly Without Reason

Along the shore of my chest
The sand sighs and lies down.
Burning midday sun, parched wood, exhaustion
Looking forward to the loving sunset.

As soon as it rose, the sun fried the pomfret
On occasion, dolphins pay a visit...
Salty water is a lost soul who falls in love while
being an unknown tourist.
Descent of an anchor into the ocean of gazes
The sea's insatiable desire washes away the
breastbone.

Seagull serenades as he lies on the nightbed.
Why does honey consume poison?

For what reason is it good to grieve?

Why bother being sad after you're dead when
you don't have to?
Whoever departs turns into ash or dust.

Without sadness,
It's time for a genuine people's coven.

With the exception of humans and earth,
There will be no repercussions.

Human refers earth, and human denotes
illusion.

Dead River is waterless

Within the domain of our transformed selves
we reside,
In the same building, but with different exteriors.
Sleeping together without physical contact,
Our bond fades, it signifies a great deal.

Misspellings, not deliberate but nevertheless
Despite physical contact, emotions are more
easily forgotten.

A funeral pyre now, once afire with passion's light.

A dying tree's destiny, love's downfall,
Weight of habit, nightly ritual.
Perched side by side are two cushions,
In the middle of a dead river, our love splits.

We are bound together by an invisible thread,
Perched precariously, hidden from view.

Tunnel

In the realm of our map, no summary found,
As the elastic tunnel stretches, boundless ground.

An extension of the flyover, we soar high,
Towards the tunnel, reaching for the sky.

Happiness dwells where greatness lies,
Moonlight's allure, we do not prize.
Exiting the tunnel, a path unknown,
Open or closed, its mystery shown.

On the right, thoughts expand and grow,
Love beckons, into the tunnel we go.

For Sale

In the quiet of a Saturday morning,
He sips a cup of tea by the window.
From Davidoff's bitter escape, it was a daily ritual,
As once he was indulged into black coffee.

The streets remain still, traffic yet to stir,
A truck halts abruptly, its cargo unloaded.
A solitary billboard catches his eye,
Obscuring the view from his home.

Advertisements now dominate his once-serene vista,
The contents of the billboard remain a mystery.
Unable to decipher from his vantage point,
He resigns to his tea-drinking solitude.

Alone now, his coffee companion departed,
He seeks solace in the gentler embrace of tea.
The next day, a stranger passes by,
Fixing their gaze on the looming "For Sale" sign.

Our everything was sold out in no time at all.
Huge, enormous, love, relationship—and what else?

*Shourav Sikder is a poet, professor of linguistics
and director at the Scandinavian Study Centre,
Dhaka University.*

OMAR AL-KADI

Translation: MAMON ZAIDY

The salmon`s Last trip

I will stray a little in my country
just as don quixote did, but without nobility or
illusions.

I will wander enough to know my country
on foot, alone, to be with the blatant truth
when the enemy's winds calm down,
the clouds of doubts are cleared ...

I will go without intention; streets will lead me
to streets

all roads lead to their final destination.

I will abandon my crude certainties and my
ready-made answers

I will arm myself with cunning and slyness.

I will plow the fields of doubt,
mercilessly uprooting all weed that take shade
with a certainty that does not exist...

I will choke daydreams,
before it builds castles in the sky,

I will lull my wishes to sleep...

I will go where I must go
when the horizon is clogged
and the sky falls on earth...

I will return to the womb that gave birth to me

not as a bird returning to its nest
nor as a prophet walking to the cave of his
revelation

I will return as the salmon returns to its river
to lay eggs and die

leaving the vastness of the oceans to others.

Deep into the river of the long tightness,

I will step in reverse,

tracing everything on my journey towards the
origins.

I will carry my fretful questions,
my doubts, my axes, and my scalpels,

I will carry whatever lamps I find feasible,
probes and devices that do not care for my
perplexity.

And everything that science has built on the
rubble of churches,

everything that the mind has deduced from the
delirium of texts

surpassing the waves of traditions and rituals
and all the laws enacted by tyrants ...

I will return these bodies to their distant graves
escorting them with everything that befits
venerable relatives.

I will get rid of my chronic complexes,
my old obsessions will abandon me,

and my inherent fears,

when I return, jumping over the ferocity of the
current and the rocks

just as a salmon returns to its birthplace,

to its final resting place
however, this time I am certain
that the death trip
is a journey of new birth.

The rooster and the dunghill

O rooster crowned upon this dunghill,
Dawn crept from under your beak and removed
the curtain of darkness.
The morning has come, and the light has passed
between your wings,
yet you have not woken up.
You are the only rooster on this dunghill.
The hens had laid their eggs and did not await
your crowing.
They brooded their eggs enough
To bring new chicks into the world,
While you were delving into the dreams of your
crippled dawn.
O rooster who knocked down all the hens
And gouged out the eyes of all the roosters,
Worms climb your legs and you still have not
woken up.
The sun tilted toward its dusky pillow,
The shadow turned on its other side,
the bright colour of your feathers faded,
the radiance of your dark comb still snores in
its ghostly realm.
It will be dark soon... Wake up, last rooster,

And warble as dusk descends.
Perhaps the sun might relent once
And roll in reverse for you,
So that you are not just a rooster that wakes up
at sunset
To chase the sun urchin before it disappears
into the darkness.
The sun under which millions of roosters passed,
crowing from the first egg to convince us that
they are the one who saved the sun
and released the morning.
You will crow, O rooster, in your reversed night,
And nothing answers you except the wolves
when they howl alone,
Nothing but the silence of desolation and the
sadness of the stars.
And inevitably the morning will come when you
are asleep.
The dunghill will wake up and the chickens will
dig for their daily worms.
The chicks will grow without waiting for your
only egg.
You lonely rooster.

*Omar Al-Kadi, a poet and journalist from Libya
that currently lives in the Netherlands*

NOVELL

AOPAR SARBAJAYA NUR

Nowhere to go

The melody of the piano plays as women and men dance like butterflies and children play around the Palace like little fairies. While I ... I sit alone, all by myself, with nobody to dance with. I would have been one of those people dancing in this gaudy castle if my partner had come.

In the distance, the groom is waiting for the arrival of his would-be bride – my sister. But she is not here yet. I know why: she does not want this wedding to happen.

This wedding is forced, and the groom is evil. He will treat my sister badly, just as he treats others. But I cannot stop the wedding when my grandfather needs new puppets to follow his orders. Even if I told him about this guy, he would ignore me as he did in the past – only because I have no talent.

I tried every form of art but was bad at all of them, while my sister, on the other hand, was good at everything.

If you already do not know about the Beckett

family, let me give you a brief introduction. The family is known as the “Worlds Most Artistic Family.” But if you are not good at at least one form of art, you are not a part of the family. That is why people did not know me before this wedding. They just came to know that my sister – Eliza Beckett – has a twin, and that twin is me.

The Beckett family hid me to keep its name. My twin and I were victims of the family.

I tried every form of art but was bad at all of them, while my sister, on the other hand, was good at everything. My grandfather compared me to her every time, saying how talented she was – no, how talented she is, and how worthless I am.

Dancing in the hallway, she one day broke one of the vases, drawing our father's rage. Father beat her with our mother's cane. From that day onward, she pretended to be mute and deaf so she did not need to hear our father's rage again.

Our father felt pity for her, and my twin became everyone's favourite.

They even found a 'scientific' reason for her deafness.

“Neurological damage caused by excessive pressure extended by the twin during pregnancy progressively led to hearing loss,” the family doctor had told our parents.

I handed him the glass. But after I did, I realized the terrible mistake I had made.

Our mother became even more violent towards me ever since, blaming me for everything. My sister became more embarrassed about herself. She asked me for forgiveness every time I was yelled at. I forgave her.

I know she was in danger and she lied to protect herself from our mother.

I was more liked by men than my sister was. The people who knew me wanted to see me as if I was a beautiful picture in a golden frame. This did not, however, make my twin jealous; she was happy for me.

Now she will forever suffer, I have to think of something to save her. Wait ... what if I poison the groom? I took two glasses and put apple juice in one of them, then I went to the groom.

“Nice to meet you. Prince Anwir IV, right? I am Eliza’s twin. You might already know me.”

“Yes, your Royal Highness. Nice to meet you too. What is it that you need from me?”

I handed him the glass. But after I did, I realized the terrible mistake I had made.

I did not know if I handed him the right glass, and I am also allergic to apples ... But what is done is done. As I drank mine, I thankfully did not feel anything bad. But why was he still okay? I was confused, so I decided to meet my partner – Romeo. He is a researcher in medicine. He will know if it will take more time for the allergy to kick in. Just when I was about to leave, my grandfather came and gave me a drink.

“For you,” he said.

I am not interested in drinks, but because of how kindly he offered that to me I could not say no. As I drank it, I felt a little weird, but I thought that was because I had never tried alcoholic drinks before.

I felt weak and fell to the ground. Romeo called out to me,

“My rose! Wait, why is blood coming out from your mouth?”

I somehow managed to escape my grandfather and went to see Romeo under the tree where we had first met just outside his home.

As I asked my question, Romeo gave me a suspicious look.

“And why are you asking me how long it will take for a person to die from an allergic reaction?”

Crap! He guessed I had done something. I told him the whole situation. He was shocked at first, but then he calmed down.

“Listen, my love! I know what you are doing is for your sister’s safety. But do you not think you are putting yourself in danger?” he said calmly.

“I know, but ...” I looked for an answer.

“I say you should run away with your sister and come with me before the groom dies. We all will go away from here and live somewhere far away. What do you say?”

“Yes ...”

I felt weak and fell to the ground. Romeo cried

out to me, “My rose! Wait, why is blood coming out from your mouth?”

I knew at that moment I was about to die. My last words to Romeo were,

“Please, save my sister, my love.”

My vision turned black. And then I woke up to see Romeo carrying my lifeless body to his house. He did not have the time to see how I died. All he knew was that he had to save my sister.

He went to the castle to see if the wedding had happened or not. It did not. He secretly came to Eliza’s room. She was tied to a chair because she had tried to escape the wedding. As he freed her, she ran away with him to another place. People found my dead body and buried me without thinking about how I died.

People believe Eliza Beckett ran away with her ‘secret lover’, but I know she ran away with my lover, Romeo Elegy.

Aopar Sarbajaya Nur is a writer from Bangladesh born in 2010.

Litterär afton hos Danska författarförbundet, Köpenhamn, maj 2024

foto: Anisur Rahman

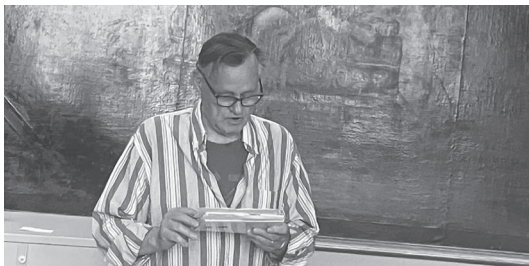
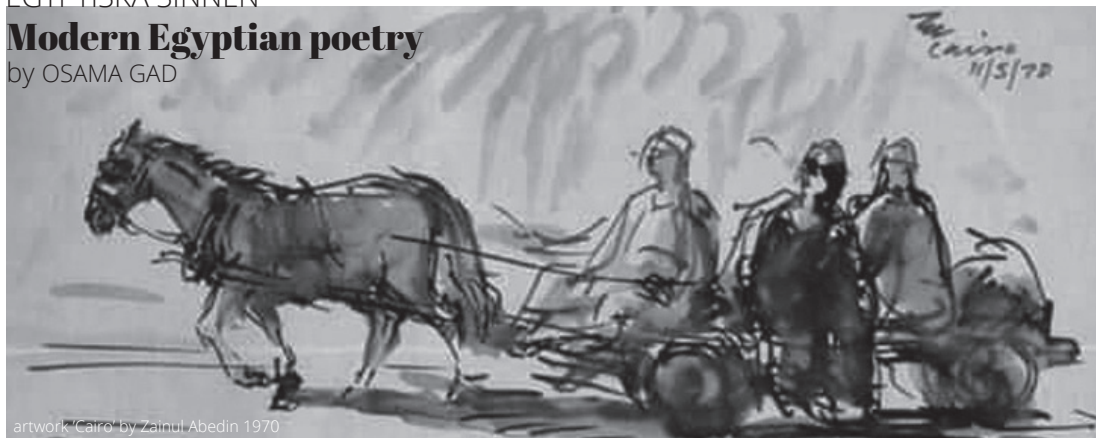

foto: Upplitt Magasin

Modern Egyptian poetry

by OSAMA GAD

artwork 'Cairo' by Zainul Abedin 1970

MANY studies trace the origins of Egyptian poetry back to the dynastic and ancient times of Egypt. Many texts found on temple walls and papyrus leaves revealed a full embodiment of the concept of poetry, just as we know it today.

However, while we acknowledge the early origins of the art of poetry in Egyptian civilization, we cannot directly link contemporary Egyptian poetry to these ancient beginnings. This is because contemporary Egyptian poetry is fundamentally tied to the Arabic language, Egypt's official language. Consequently, its pri-

mary connections are with Arabic poetry in its structures, styles, and aesthetic foundation.

Most studies on contemporary Egyptian poetry trace the beginnings of modernity to the resurrection and revival movement pioneered by Mahmoud Hassan al-Baroudi, followed by Ahmed Shawki (the Prince of Poets) and Hafez Ibrahim (the Poet of the Nile). This new poetic movement aimed to emulate ancient Arabic poetry, much like the neoclassical movement adopted the values of the classical school of literature in Europe.

The establishment of neoclassicism in Egypt

coincided with a new renaissance in the translation of ancient and contemporary international poetry. Egyptian poets began to explore the new artistic movements in poetry, from Romanticism and Symbolism to the modern prose poem.

Influenced by the new schools of poetry, embodied in the Apollo and Diwan schools of poetry, characteristic features of Romanticism were manifested with poets such as Ahmed Zaki Abu Shadi, Ibrahim Naji, Ali Mahmoud Taha, Abbas Mahmoud al-Alqkad, Abdel Rahman Sedky, and others.

By the mid-twentieth century, one of the most important movements of poetic renewal emerged in contemporary Egyptian poetry: the Tafila (free versification) movement. This movement abandoned the fixed unit of the verse (the verse), which had a regular and consistent number of rhythmic units (tafail) in each verse throughout the poem. Instead, the poem adopted a freer structure where the number of rhythmic units varies from line to line.

The pioneers of this free verse movement in Egypt were Ahmed Abdel Muti Hijazi and Salah Abdel Sabour, with Amal Dunkel, Mohamed Ibrahim Abu Sunna and Afifi Matar among its brightest stars.

The change in the contemporary Egyptian poem was not only in structure. It also liberated the poetic imagination from the authority of the old Bedouin poem, with its traditional imagery and aesthetic perceptions, moving towards more modern imagery and benefiting from the revolution in human knowledge that characterized the second half of the twentieth century. The period saw significant presence of contemporary issues, most notably decolonisation and the rise of post-colonial nationalism.

While neoclassical and romantic texts continued to be present in the official literary landscape alongside the New Tafila poem, the new prose poem flourished in Egypt in the last quarter of the twentieth century. Contemporary poets such as Yasser al-Zayyat, Ali Mansour, Ibrahim Daoud, Atif Abdel Aziz, Fathi Abdallah, Mahmoud Qarni, Emad Abu Saleh, Iman Mersal, Fathi Abdel Samia, Osama al-Haddad, and dozens of other significant names emerged in the modern poetry scene.

The Egyptian prose poem is characterized by its keen focus on the everyday, the living, and the details of daily life, as well as its engagement with postmodern concepts in art and literature.

Osama Gad is a poet and editor from Cairo.

Untrusted with their dreams

Ashmawy

His story is a tale ...
He made a request
behind his heart
to take up his position as Director of Silencing
Dreams.
Only after a thousand lives and nine months,
exactly
He wants to do the opposite of his job.
And God does not share his kingdom with
anyone.

The classical poet

And after I placed him in his grave
I became, in my sorrowful abode, like a woodlark.
I was proud of my victory.
But fearing that when He wills, He will resurrect him
I prepare to kill him again.
The taste of killing him in my mouth is sugar-coated.
I remained standing, feared by the goblins.
Standing recognisable in the dark nights.
He is buried

And I am in the shadows.
We are both inhabitants of the graveyard.

The President of the State

He dreams
– awake
of a bright future for a hundred million
and sleeps.
Provided that a hundred guards circle around
his boudoir
to prevent his dreams from involuntarily lea-
king onto the floor of the map.
People don't appreciate his effort in lighting the
stage.
The animation.
And watching at the same time!
Who are the people?
– The president
Who's the president?
– People exhale

The Devil

On his holiday.
He sleeps in the altars of churches.
Candlesticks of hope.
And the niches of the souls

to testify to Allah of his diligence as he promised.

He says that for the sake of adoration ...

He runs in the veins of those who seek God.

He does not like his followers

And he promises people poverty.

Which is what he is capable of

The Revolutionaries

A bunch of spectators.

Hilarious in school uniforms.

If one of them lets off his mate's hand,

The napkin sellers pass between them,

And party agents.

The queue might get lost from one of them.

Then some people say:

"Poor, this lost queue."

And then these spectators do not materialise ...

But they become memories with sugary feet.

Whenever I say "revolution" in front of her,

It oozes red and sore.

Stop, O history, at their news, Majora.

*Ahmed Al Jaafari is
an Egyptian poet,
writer and farmer.*

AHMED EL MEREKHY

The Hive Owner

I observed the bees

Sitting in the hive

Not caring about the stings.

The honey was not the goal.

The death party was too great for the crowd to age.

Yesterday I almost died.

I lost a lady who was spelling my name.

And now I'm spelling another woman who spells her lover's name

She sits in the hive

Inspired by the bites

And happily

She whispers in my ear:

"Thank you for the way you loved me."

For a Single dish

The knife is ready.

There's cheese and bread

There are fresh vegetables

All it takes is a little travelling.

It doesn't hurt to change our habits.
 This time I set up the kitchen in a simple way
 In the corner I put a small fridge.
 We might have to eat our usual meal later.
 I also prepared plates – sorry, two plates.
 We can spare one of them.
 So we only have one plate
 I made sure to put it in the window slot.
 This time we will fly to a new space.
 Where there's no junk without function.
 Just... a gentle nudge.
 The universe will not be disrupted if we push
 the net.
 A window that has lost its function
 also wants to get it back.

From the last floor

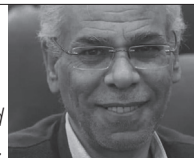
The sky is so close
 The cloud is an ancient tree with a pair of doves
 praying on its branches after the nightingale
 has entered the "crack of the moon".
 The universe is sad
 God, as the last power, is the refuge of a lover
 who has exhausted his trials.

The womb is a tear.
 At that moment, I came out of my eyes.
 The story says:

Before I left, I saw a father; in his hands was a
 child who resembled a pane of glass that had
 fallen from the last floor
 The rock was standing on the ground
 The earth is a sphere that rotates upon itself.
 Every murderer who kills his murderer, then
 chops him up with an axe.
 He puts two pieces on each road, one for the
 land and one for the sea.
 I have only one son and two axes in two hands.
 I was almost frightened; (I saw that a child holding
 a mirror approached me and said, "Look
 in this mirror." As soon as I looked, I screamed
 and my heart was pounding.)
 At that moment I laughed.
 The story says: There was no land, no son, no
 father.
 Just... an eye
 looking at a body
 like a tear
 as it falls in a final farewell.

- Parentheses are from "The Child Holding the Mirror" by
 Friedrich Nietzsche (Thus Spoke Zarathustra) - (adapted)

Ahmed El Merikhy is a poet and
 journalist from Aswan, Egypt.

ATEF ABDEL-AZIZ
Translation: GHADA NABIL

A Trace of Water

Nothing wrong here,
The world always subdivides on its own:
At your doorstep there are now flowers
with a nameless card attached,
and at my doorstep there is a name
With no flowers
...
Everything takes its destined path

Without effort

And no apology for anything,
no apology for anything.

You know,

I am now completing the scenario
Which we wrote one afternoon
On the blue sofa,
The day the water was spilt on the table

And wet the papers.

I am completing the scenario which fell into my
hands

Suddenly,
While cleaning the shelf with icons,
As if I were restoring holes left by lost days
When we were searching for an ending
that would suit everyone.

What curse did we leave proliferating in our
beds

All that time?
What coincidence was lurking under the dust
For our unknowing hands
And what wetness remained young and awake
In the hell of solitude?

No need to apologize for anything,
the world always subdivides on its own:
Questions alive,
Flowers dead.

The Neighbor's Son

There's no trace of the little boy
Who used to wave to me
From his balcony,
And at whose feet my brutal dog
Liked to sit.

How come, all of a sudden,
A porcelain flower pot
With a curling, undulating sunflower
Took his place?

As of now,
I must start my day
Without his wave,
It was a wave which never changed its direction
In the air,
One, where my passion for staying alive started,
And where meaningless words ended.

In a morning like today,
Submissive and outstretched under the sun
As much as an autistic child,
One may count one's inheritance in the world:
- A little friend who suddenly disappears,
In a solitude open to light.
- A sunflower, swaying in the wrong direction
- A dog, whose diseased skin – as you can see
-
Makes him rub himself, against the neighbor's wall.

Whereas, I am me,
The person still waving, at the empty space
Which took the shape of the boy.

An Omelette

Take the house keys
I may not be here when you return

Before you leave
You should get to know the places of indispensable things
The watering can,
Which I left hanging on the balcony's wall
In front of the basil plant,
So it could keep its faith in life.
The reams of paper are here in the drawer
And beside them are all sorts
Of colored pens.
The sauce you like with the omelets
Is there on the shelf,
And beneath you'll find the honey box
Which I poured one night
On your spine,
And then collected with my tongue.
Take the house keys and go,
Go
With all the charms that God gave
To the treacherous.

San Stefano

This morning I said:
"Hello" to the sea-undertakers
I said to myself:
"They are good men
Who devoted their lives to the service of poetry
And continued to bury the past
So that words may flow"

Before their arrival,
Every time we passed by it, we used to avoid
Looking at the sea,
Afraid that our hearts would trip over the slip-
pery black rock
Which was a friend with algae and birds,
And which spoiled what was between us and
our bodies
In our early teens,
When it taught us how to swim around it
Each morning
To snoop on the female guests of the hotel
Before the bulldozers raised it to heaven,
How to fill our eyes with their shining bodies
On the sand,
And to store in our memory
What we shall recall with our fingers¹
Once we are alone.

¹: It means: by way of masturbation.

On this rock,
Was my first failure,
When a young woman with grey eyes told me
Her mother was a fashion designer for celebri-
ties,
While I told her about my aunt in the village,
Who raises ducks
In her home courtyard.

This mysterious morning
I was able to reach San Stefano's black rock on
foot
And to see it in its absence,
With no one else
To share the moment.

...
Good morning sea-undertakers!

*Atef Abdel-Aziz is an
egyptian poet, critic
and architect.*

FATHI ABDEL-SAMIE

A sand statue

Walk calmly
And don't lean towards me
I don't want anyone to fall because of me
I want to stay until the end
Innocent of any collapse
A simple yelp
Can cause a crack in my chest
Neither basalt nor granite
Fragile as a widow weeping over her young
Fragile and can hardly aspire to eternity
But to this I will guide you
Neither past nor future,
I am at this moment
Able to disappear quickly
From the air a child intercepted me
Then went off to feed me sand
And dress me in sand
Pure and... no difference between my flesh and
my shirt
The buttons themselves are my bones
No chisel ever grazed me
No hammer swung around me
No Pharaoh cracked a whip

So that I'd be ready
On the day of his victory over his people
Walk calmly forward
And take pictures with me
You're allowed to watch your souls
Shine on my shadows
Watch your backs
Stretching endlessly into the sea
Move on now
Before I vanish in a wave
And all that's left before you is sand
I speak to you as I collapse
And you don't hear me
I dig my nails into your eyes
And not an eyelid of you moves
I am the passing moment

*Fathi Abdel-Samie
is an Egyptian poet
and researcher.*

HEBA ESAM

Mechanism

Today, once more, I place together those sharp words behind doors,
I fix the microphone in the little puppy's fur
Today I gain one more kilogram of mistrust,
and sprinkle cruelty over the heads of passers-by,
Today once more I look like a savage beast,
and tomorrow...
I'll paint the windows of the house
so passersby won't notice the fragility of the walls.

The Mood of The Palm Tree

I simply changed my mind
Perhaps because the horoscopes on the wings of Isis[1]
fought there and stirred the mood of the palm tree,
perhaps that outstretched hand wasn't reached by temptation
before it could withdraw again... higher.
And yet, my escaped nails to the sun

bear traces of the old henna
and the ecstasy of those who have scratched the air.

Letters

The letters are not for you
Maybe they are for a stain on an old face,
For an inhalation waiting for a suitable exhalation,
For a coin before being thrown in a well,
you're well suited for that talkative water with its firm lid.

The letters are definitely not for you
although you may receive them every morning in your email.

[1] Isis : Ancient Egyptian goddess (Aset, Eset) who grew in importance, becoming one of the most important Egyptian deities as a healer and mourner who could bring the dead to life. It is she who roamed the lands to collect the torn pieces of the body of her husband/brother god Osiris who was killed by their evil god brother Set (Seth). For the modern Egyptian, the name of Isis has long been associated with life, rebirth or revival, kindness, and a wife's loyalty to her husband.

Heba Esam is a poet from Egypt.

OSAMA AL-HADDAD

I'm fine

I have a surplus of loneliness
And a self-sufficient supply of memories
I've got consumed emotions
and a step to stumble...

I'm fine...

There's no reason to deny my happiness.
I shut the fridge door tight
And inside I've kept some very cheerful songs.
And the absent ones I have painted their faces
with new features.

It's hard to keep the images as we took them.
The sounds as you listened to them
The air as you first breathed it.
I have a very demanding job
Due to widespread unemployment...

To work as an unemployed
requires a lot of experience,
reading mountains of worn-out books.
And waking up late to sit alone
behind closed doors.

I'm doing well...

Trying to maintain a recurring dream.
And give the windows a little bit of comfort
and more air.
I'm looking for a cure for the stiffness of the
walls
I want it to be more flexible.

I'm fine

Tonight, I wandered alone
without trying paper boats
to reach an island in the Nile.
Or to wait for a bus on a public holiday
I didn't meet dead people in a discotheque.
I sang in front of a deaf tree
out of fear for my throat.

I'm fine.

I know the boredom of the seats
their desire to get rid of the sitters.
And escape the nails.
I left my hand under the water pine.
My head in the barbershop.
And my feet in the middle of the road.

I am much better
I offer my second-hand things for sale
I have a lot of defeats
and foolishness.
And I have raw ideas
suits gossip sessions.

Taste quietly and be sure I'm okay.

I'm fine.
My death is a rumour
Even if I'm hanging from a tree.
Or a speeding train passed over my body.

I'm fine...
I was chased by security forces.
And they fired torrents of bullets
at my head.
I jumped to the bottom of the river.

I'm fine...
Don't believe the lie of my suicide.
– or my mysterious meeting with a girl
who died in a road accident.
And dancing with her in the cold season.
And leave my coffin away.

I'm here singing with Abdel Wahab:
"I love to see you every day"
Not suffering from severe depression
Or visual hallucinations
And my absence is just a game.

Just a homeless person

Why does he think about the fate of a tree,
Asks about the purpose of bridges.
And tests the sidewalks
As a perfect vagabond?
He chases a statue off its pedestal.
And submits his image to a mural of graffiti.
He doesn't trust a gas bomb that landed in his
shirt pocket
or a bullet that went off twice.
His bets are ruined
And the revolution needs experience that he
does not have.

Oh, Sheikh:
I am not your follower.
Your rosary does not bleed more than tainted
blood.
I said to him when water dripped from its
beads
And he asked for ten pounds to eat
With a sharp look, he was searching for another
passerby.
Oh, woman:
I don't have a place.
And the dark street is no place for a relations-
hip.
I didn't realise... She was probably cursing me.

Oh, thief:
 You're pathetic.
 How do you steal from someone
 who hasn't earned a single dirham?
 Oh, policeman:
 I forgot my ID at home.
 It's only a couple of days away at the most.
 And I have a familiar face that you always find
 in the obituaries.
 Yes, I am an expert on queues
 I've stood in different queues
 Only once did I reach the service counter.
 It was a dispensary for treating the dead.
 The doctor refused to let me into his refrigerator
 crowded with friends and traitors.
 My mouth is rusty.
 My teeth are made of wood.
 I have a valid licence
 to produce perfectly meaningful sentences
 suitable for crossing
 pedestrian spaces.
 And able to apologise
 to someone whose shadow I stepped on
 and emphasise respect for order
 cheering for a football team.
 I don't regret anything that happened
 I don't care about anything.
 And my dreams are ordinary
 Only death can enter it

My father skilfully opens its door
 and walks away alone.

Returning as my doppelganger

I will come back from another way.
 From a market chewed up by thieves and fools.
 And buy inferior goods
 To resemble the pavement eaters.
 I remember I've been fooled so many times
 And I don't regret my lost teeth.
 I'm coming...
 On the right is the window of a mausoleum
 I'm not asleep under its dome.
 And dogs whimpering nearby.
 I know I've walked here before
 The streets are like their inhabitants, the shops
 are a stain...
 The policeman is not the right enemy
 Time is not a destination.
 Sorry...
 I'm two days late, no more.
 And the food you're making now for the fourth
 day
 is exhausting to prepare.
 I will surprise you with an unexpected arrival
 I'll come in through the window
 or through a door peephole.
 I try to listen to a song you like

I tell you what happened over two months of
absence
I put kisses on your hands.
You know I'm a loser.
I don't know how to tell lies.
I hide a wound growing in my lungs
and continue laughing with the skill of an old
clown
who lost his head in a bad bet.
Only to get it back because of its expiration
date.
I will look for birds you raise on the roof.
And a tree I planted in a big barrel.
And savour a basil leaf
that my father used to put in a pot on the
stairs.
And go back to fighting with my brothers
for no reason other than my immense love and
confusion.

*Osama Al-Haddad
is a poet and writer
from Egypt.*

OSAMA GAD

The Silence of the Lambs

What would we be left with, really
if we lock ourselves in the very panic-stricken
room
and we were always, terrified
of being tempted?

How do we recognise the evil one, then?
so that we can recognise him
in the parade of criminals?

In order to sleep in peace

When you eat, beyond the limits of satiety
not thinking of the many who have gone
hungry for your food.
When you buy ten shirts, just to brighten up
the wardrobe, no more
knowing that you will not wear them, probably.
and the others are naked.

When you set the house on fire to chase away a
scrawny mouse
that only wanted the crumbs from your table

Spit into the well
 throw your sins into the river
 And steal age and shade from the good tree of
 childhood.
 And when you tuck the moon into your coat
 And you want the sea, all of it, for yourself

Or you kill, for nothing but your desire
 Or to break the monotony
 and annihilate a whole family to avenge the
 little one who doesn't know you.
 as precautions.
 and perform surgery to remove your conscien-
 ce
 so that you may sleep in peace.

You can be very proud, then.
 as you comfortably declare your belonging
 to the human world

On a stone of Qasioun

Lazy Damascus sleeps quietly.
 The sky is a sleepy azure, and Barada River slips
 thinly into the pink suburbs.
 Water and air, and the voices of the vendors in
 Hamidiyeh laugh, as in a film by Haytham Haq-
 qi, but the colours resemble Najdat Anzour.

On a stone of Qasioun, the neighbourhoods of
 Damascus sleep: Qeshani baths and children
 who sing "Bladi Bladi" in the morning.
 Duraid Lahham is at the Sham Hotel, and
 Al-Maghut is late for a celestial soiree and
 hasn't returned yet.

Assaad Feddah asks Mona Wassef about the
 scene of Al-Khansa that she asked the director
 to delete, and Bashar Zarqan discusses a new
 melody in which the horse does not fall off the
 poem, nor does he fall off the horse's back.
 Nizar Qabbani makes jasmine tea for Bilquis
 and asks her, as he always does, like a gentle-
 man: Did you like the tea?

On a stone, Ibn Arabi finishes his revelations,
 by the light of the moon, and waits for the eve-
 ning dervishes.

Did Abu Dharr sit here, asking passers-by for a
 sword to wield in the face of hunger?
 And was Al-Nawab in Havana as usual, singing
 about the songs of passion, flirting with pitch-
 ers and fragile women, shivering in the cold
 and darkness?

On a stone, Damascus sleeps.
 Ismail Nusrat prepares for a new exhibition, if
 he lives, Aajaj al-Hakim puts folkloric music in
 the record player and smiles like a child, Ajlouni
 does not offer "shinglish" as appetisers, and

Barada sleeps early like polite rivers.
And the sky outside rains some bombs, dem-
olishes some houses...
and kills some of the children

The forest is not enough

The bullets are not enough
For freedom to hide behind the tree

And the tree is not enough to hide it, if it wishes
For the purposes of evasion

Nor is the water enough to drown it
Nor does the earth bury it.

O fire, be cold and peaceful if you like
For you are not really enough
to burn it.

*Osama Gad is a poet
and editor from Egypt.*

REDA AHMED

Free Lessons

My mum taught me to be rude.
A blank
in a pitch-black wall.
A dirty laugh in the mouth of a lioness.
A rough bite
not suitable for forgetting parties.
Fortune telling
on the chessboard.
And the tricks of the vows
that we need to sneak into heaven.
She prepared me from an early age.
Candy earrings.
A ring made of palm fronds.
A jar of ink that will never complete a meaning-
ful sentence
and a wax mould of a knife.
She waited for me far away.
Watching me
as I stole a handful of my father's ashes.
My sister's wedding saving box
and the spoilt son
who hugs his image
in the eyes of beautiful women.

I will wait for death in my coronary artery

Loneliness

The intermittent whirring of your genetic code separates you from a mirror

greedily consuming your seven souls.

If I said I watched my life from the fourth floor
the cold bite would believe me

and the owl that now hangs on my window.

I saw myself, oh world

and I knew it...

Twenty years from now.

An old woman babbling at a funeral
holding a radio in her lap like a lover's beating
heart.

A radio still with its thorns and blood
and its old function.

She keeps hope in a blue jar next to the cumin
despair is posted with red chillies on the balcony.

With a few grains she feeds a wounded dove
and with the dove she saves a lame crow.

Her memory lurks in every familiar scent
and prays on a shard of light.

Her doctor says that eternity is a giant worm
eating her liver
she laughs.

Those giggles hang over her head every night

she plucks one of them.

She swallows it with a painkiller
and falls asleep.

Ancient Sessions for Exile

I don't know the way to heaven.

I am not a rose

waiting to bloom over your grave.

Nor a wild star

emerging from the zodiac charts
rebellious against fate.

I am not the hand that the stones tilted
upwards

and plucked from Newton's
the gravity of exile.

I am an ordinary woman.

When the devil consults me about something
I sit down with him without hesitation.

I talk to him like an old comrade.

Like me

he suffers the curse of foreignness
and the severity of rejection.

He is the best person to advise.

He has tried all kinds of wastes
and read the whole of Adam

before God removed a rib from him.

About the cloud that fell into your cup

The Oracle reassures you:
it will come out to you.
Full of stamps like worn-out summer letters.
Barefoot.
With your poem in her hair.
And your purple ring in her white bra.

With an old smile licking your lips,
you forget the bitterness of rust
and the disappointment of kisses.

You will stand at the end of the street,
bragging about your comrades who left in the
autumn swirls.
In your eyes, the shyness of the moment
evaporates.
She looks sadly at the dead bodies of the days
on her doorstep
and empty cosmetics boxes.
You eat an orange
not caring about the wilted sunflower bouquet
in your hands.

She,
didn't say she inherited the curse of immortality
and rebirth
But her legs, when she wraps them around

you,
are two angry branches
catching a bird that is fluttering.

Drowning Temptation

One last time
a thorn stood in his throat.
The prick of pain felt refreshing.
And that the thorn could
sing if he listened.
To plant the ocean in his stomach.
The lost boats
and hooks.
To be the seed of his goldfish
if they open his grave
and drowned
in the salt.

For a second time
he brought sand to his bed.
It is what we find
in the pockets of the drowned,
the mirror makers
and the lonely ones

He thought of putting on his linen shirt
and wrap his fish in a bouquet
and present it

to the nymph of the bar.

He thought of writing her name on a prescription.

As a malignant disease
or a necessary medicine,
and let her choose.

As luck would have it
he asked the sand
about the love that never stops.
She didn't tell him about his rotten fish
under the bed.

One last time.
He put an anesthetic pill in his mouth,

and reassured himself of the balance between
pain
and coughing.

He sprinkled a few prayers
in the bedroom and kitchen,
and remembered God in the window
before he threw it
over the ceiling fan
and fell asleep.

He searched for an odor that tears his house.
The curtains are tired over his eyes
with their pale colours
and their unmelting heaviness.
About the instinct
that makes the wolf's house fearful

foto: Kateryna Kolesnyk

and reveals the limit of his control;
a splash of urine
that defies
barking dogs.

For once he thought,
what do the dead have to do but wait?

The ceiling of perfection

I don't read
I don't write either
nor do I lead a caravan of letters
to fall into the trap of meaning.
All of what happened
my mother dreamt of a tree
in front of the house
and my father wanted spare parts
for his motorcycle
and his neglected car.
I was born
green, so green
my windows are full of birds
my trunk leans to hold my little brothers
and every time a leaf passes
in front of my eyes
the neighbours whisper:
Ahmed's daughter will walk naked.

They pour some starch on my head,
cotton fluffs
and the fluff of their dry moments.

They tie my legs with a rope
to make me lean towards the east
like a virtuous woman
or as a,
as a malfunctioning engine of a stone heart.

*Reda Ahmed is an
Egyptian poet.*

OSAMA GAD

Cairo International Book Fair – to preserve the word

Foto: Forns Knight

Cairo International Book Fair started in 1969. At that time, Cairo was celebrating its millennium anniversary, and then Minister of Culture Tharwat Okasha decided to mark the anniversary culturally, entrusting writer and scholar Suhair al-Qalamawi to oversee the organisation of the first book fair. This is why the 2008 edition celebrated Qalamawi as the Person of the Year.

Since the 2019 edition, the fair has been held during the mid-year school holidays at the end of January at the Misr International Exhibition Centre in New Cairo. Previously it was held at the Nasr City Fairgrounds in Nasr City. It is usually runs for 14 days, with the participation of publishers from various Arab and foreign countries. The fair includes many cultural seminars, as well as cinema, theater, plastic exhibi-

tions and musical performances.

The 55th session of Cairo International Book Fair 2024 was held between January 25th to February 6th, at the Egypt Center for International Exhibitions and Conferences in the Influx Settlement. It was presented under the slogan: “We create knowledge, we preserve the word,” with a participation of 1,200 publishers from across the world. This was an increase of 153 publishers compared to the previous session. Also, the number of participating countries reached 70 countries of different nationalities, with the Kingdom of Norway as guest of honor.

The Supreme Advisory Committee of the Cairo International Book Fair chose the Egyptologist Dr. Salim Hassan to be the character of the exhibition, and Yaqoub Al-Sharouni; the pioneer of children’s literature, to be the character of the Childrens’ exhibition.

As preparations are ongoing for the 56th edition of the fair, which will take place in the last week of January 2025, more details will be available later this autumn.

ATT BILDA

Grön litteraturfestival Sommaren 2024, Uppsala

Litteraturcentrum firar Världsmiljödagen 5 juni
på Walmstedtska gården i Uppsala med poesi
och musik

Foto: Anisur Rohman

Elsiepriset 2024

Prisceremoni 1 maj
Litteraturens Hus, Walmstedtska gården, Uppsala
Pristagaren **Krister Gustavsson**

Pristagaren Krister Gustavsson t.v. med Lars Höger
foto: Anisur Rahman

Konferencier AnnaLena Åberg

"Krister Gustavssons författarskap omfattar både prosa och poesi. Språket är minerat med det oväntade och otänkbara. Krister Gustavsson skriver om livets stora frågor i vardag liksom fantasi: diktter med stor sprängkraft och livsavgörande betydelse."

Att bygga en stark folkrörelse

Upplitt Magasins **Elna Igeland** pratar med folkbildaren och nye verksamhetschefen för Studieförbundet Uppsala Västmanland **Henrik Ivansson**.

foto: Lars Emerius

HENRIK Ivansson har en livslång resa inom folkbildningen bakom sig – från punkbandet som tonåring i Örnsköldsvik till rollen som verksamhetschef. Han har en viktig roll för läs- och skrivfrämjande insatser genom Litteraturcentrum samt Elsiepriset. Han ger här sin syn på folkbildningens samhällsviktiga påverkan, det oroande dagsläget och den ljusa framtiden.

Vad är folkbildning enligt dig?

“Folkbildning är för mig allt lärande och informationsutbyte som inte sker i institutionsform, snarare öppna mötesplatser med kunskapsutbyten utanför det formella, som ett tredje samhällsrum. Att olika människor kan skapa mötesplatser där alla är välkomna och kan samlas under samma tak och få ut någonting gemensamt. Då är folkbildningen riktigt bra. Vi har ett viktigt uppdrag från staten som handlar om att demokratisera och öppna upp för grupper som inte kan delta i samhällsdebatten.”

Folkbildningen ser ut på många olika sätt. På Studieförbundet finns dels den statsfinansierade verksamheten, samt den projekt- och

uppdrafsfinansierade verksamheten, som i Uppsala utgör 60% av folkbildningen. "Uppdragsdelarna t.ex. Litteraturcentrum, och andra ideellt oberoende partnerskap, löper som en röd tråd i mycket av vårt arbete, vilket är väldigt bra." Dessutom är det just dessa projekt- och uppdrafsdelarna som Henrik menar är väldigt bra för sårbarheten när statsbidraget sjunker och riskerar att försvinna. Då är det bra att redan ha ett etablerat arbete med andra finansieringsmetoder. Till exempel via kommunen. För statsbidraget ska sänkas med en tredjedel under en treårsperiod.

Sammanlagt ska 500 miljoner försvinna. Folkbildningen är politiskt hotad och på studieförbundet ska en omorganisering ske där 14 avdelningar blir 6. Hela Mälardalen blir en gigantisk ekonomiskt centralstyrd avdelning, men man måste se det rationella i beslutet, menar Henrik.

"Vi behöver kunna vara ett studieförbund som bedriver verksamhet i hela landet. Många avdelningar har väldigt stora ekonomiska bekymmer just nu, och behöver den här förändringen, när vi kan rationalisera en hel del saker som inte skär ner på verksamheten."

Men det finns självklart även risker, den största

kanske att förlora den lokala demokratin. "De lokala medlemsorganisationerna står oss nära och måste få möjlighet att påverka vad vi erbjuder för verksamhet. Lösningen som presenteras är regionråd, med två representanter från varje styrelse. Men det är självklart en prövning att behöva omforma verksamheten väldigt snabbt." Omorganiseringen träder i kraft 1 januari 2025.

Vad tror du är folkbildningens framtid?

"Jag tror att det finns en jättefin framtid för folkbildningen. Trots nedskärningen finns ändå mycket pengar och möjligheter kvar. Det krävs inte stora pengar i statsbudgeten för att skapa stora saker för civilsamhället och folkbildningen. Vårt unika Föreningssverige är en väldigt fin skola i demokrati. Bara det att man väljer sina representanter som ska företräda en. Även all den verksamhet där undantryckta röster får bli hörda, där målgruppen får skapa för sin målgrupp, istället för att någon annan ska göra det åt en, eller inte alls. Folkbildningen har varit otroligt viktigt historiskt och jag tror det kommer att finnas ett stort behov av det i framtiden. För att bygga ett starkt civilsamhälle i vår oroade omvärld och vara rustade för att må bra behövs folkbildningen, det tror jag även att politikerna förstår eller kommer att förstå så småningom."

Upplitt Magasins **Cecil Bahati** pratar med ansvariga kulturpolitikerna **Linda Eskilsson** (MP) och **Helene Zeland Bodin** (C) om kulturens roll i samhället.

foto: Uppsala kommun

Att öka bredden i kulturen

ATT Uppsala kommun växer är långt från nytt. Hur den växande befolkningens behov för nya skolor, bostäder och arbetsplatser ska mötas, är idag en självklar del i kommunens planering. Linda Eskilsson, ordförande i kommunens kulturnämnd och kulturnämndens arbetsutskott, menar att kulturen inte får halka efter.

”Kulturen har en viktig roll i att få ett hållbart samhälle.”

Eskilsson talar om behovet av trygghet och förankring för barn och unga. Hon betonar kulturens roll i arbetet för en meningsfull fritid i ett expanderande samhälle, speciellt under oroliga tider.

Även önskan om att anpassa samverkningen, för att bättre bemöta de nuvarande behoven, lyfts av Eskilsson. I nuläget går majoriteten av statens finansiering, i enlighet med kultursamverkansmodellen, till regionerna, som sedan fördelar medlen.

SKR uppger att mer än hälften av Sveriges kommuner anser att kultursamverkansmodellen fungerar ganska bra i dess arbete för att föra kulturpolitiken närmare medborgarna. Eskilsson talar dock för ett behov av en större flexibilitet och lyhördhet för kommunala perspektiv i samverkan mellan kommun, region och stat.

”I Uppsala har vi en modell som vi kom överens om för kanske tio år sen, men så sitter den fast”, förklarar hon och önskar en bättre dialog kring modellen. Samhällets föränderlighet och de större kommunernas ansvar benämns som argument för detta.

”Uppsala behöver öka bredden i kulturen.”

Eskilsson återger hur arbetet under pandemin tydliggjorde bristen på bredden i stödet från staten, då kommunen behövde täcka allt för de aktörer som inte ingår i kultursamverkansmodellen. Arbetet kring kulturhuvudstadsansökan uppges vara ännu en yta för kartläggning och utvidgning av bredden.

”Det [arbetet kring kulturhuvudstadsansökan] handlar om att bygga det som Uppsala behöver inom kulturområdet och kartläggningen av de aktörer som finns i Uppsala, för att bättre stödja dem.”

Kulturnämnden beslutade den 16 februari 2023 att utöka årets budget för projektbidrag och verksamhetsbidrag till det fria kulturlivet. Detta för att bland annat möjliggöra stöd till nya, oetablerade aktörer och projekt med fokus på Uppsalas ambition att bli europeisk kulturhuvudstad 2029.

foto: Wikipedia/Kornblut

foto: Centerpartiet

Rollen inom kulturen

JAG säger så som Churchill sa; Vad ska vi annars ha att slåss för? Har vi ingen konst och kultur, har vi inget att försvara!"

Helene Zeland Bodin (C), ordförande i kultur-
nämnden och kulturnämndens arbetsutskott
i region Uppsala, startar mötet med ett av de
citats som ofta felaktigt tillskrivs den kritiserade

före detta premiärministern, Winston Churchill.
Det nuvarande kulturklimatet skapar en intres-
sant bädd för citatet att landa i.

Nedskärningar i statens bidrag till kulturlivet,
jämsides med mål om att krönas till kulturhu-
vudstad, ökar frågor om framtiden för Upp-
salas kultur-liv. Samtidigt har utredningen av

kultursamverkansmodellen åter satt frågor om den kulturella kompetensen hos regionpolitikerna i fokus.

”Regionens uppdrag skulle behöva tydliggöras”, förklarar Zeland Bodin (C). Hon uttrycker att de aktuella frågorna till viss del tydliggör att informationen om de olika aktörernas roll inom kulturen behöver förbättras. Något hon uppger att regionen behöver arbeta med.

”Mitt största ansvar är ekonomin”, berättar Helene i hennes beskrivning av ordföranderollen i kulturnämnden.

I frågan om vad de statliga resursminskningarna kommer att innebära för region Uppsalas kulturliv förklarar Zeland Bodin att vi inte har mer pengar i budgeten för kulturen i Regionen. ”Och vi kan inte gå in och rädsla där en aktör har dragit bort för då drar vi bort för andra bidragstagare”, berättar Helene. Regionrådets andra ansvarsområden tydliggörs som belägg för varför en ökning av kultur-finansieringen inte förespråkas.

Detta sätter rampljuset på motstridigheterna mellan de allt stramare ekonomiska tyglarna och de uttryckta kultur-målen. Helene talar bland annat om de regionala satsningar på

biblioteken och kompetenshöjande insatser till språknätet - så som skrivkurser. Samtidigt minskar de statliga resurserna till bibliotek och studieförbund. Även avsikten att stödja Uppsalas ansökan till kulturstad och behovet för en ökad satsning på tillgänglighet och likvärdighet nämns.

I frågan om arbetet kring likvärdighet återger Zeland Bodin både arbetet kring främjandet av mångspråkighet och avståndstagandet från begreppet mångkulturalitet. ”Vi pratar inte om mångkultur längre, utan snarare olika uttrycksformer”.

foto: Region Uppsala

DET FRIA ORDET

Fristad Köpenhamn

ICORN General Assembly, maj 2024

foto: Anisur Rahman

Mamon Zaidy: Att skriva, måla och driva

Poeten och journalisten **Lena Köster** träffar Uppsalas femte fristadsförfattare **Mamon Zaidy**. Hans fristadstid är slut, men han inväntar beslut från migrationsverket om att kunna fortsätta sin resa i det svenska kulturlivet

–Jag vill bli flytande på svenska, så att jag kan skriva på svenska lika väl som på arabiska och engelska, säger han.

Så djupt in i svenska språket har han dock inte hunnit ta sig ännu. Allehanda litterära sammanhang har fått tiden att praktiskt taget rinna iväg. Språkstudierna hamnade på efterkälken. Mamon är veterinären från Tripoli i Libyen, som hellre vill skriva och skapa bildkonst än vara djurdoktor.

–Jag har skrivit och målat hela livet!

Blå sand

Hans hittills enda roman, *Blå sand*, har just översatts till svenska.

Möjligen är det den mest absurda, surrealistiska berättelse jag läst. Kreativ, gränsöverskridande, omöjlig att genrebestämma.

Mamon Zaidy skriver här, tycks det mig, som konstnärer som Hieronimus Bosch, William Blake och Salvador Dali målade: ett upprörande, groteskt, kväljande, skrämmande, obehagligt och ändå lockande sammelsurium av bilder, händelser och personligheter. Ett universum

som skapar och förgör sig självt. Jag förstår ingenting, men blir förtjust. Det är nog så det ska vara.

Troende översättare

Men främst är Mamon Zaidy hittills verksam som översättare från engelska till arabiska. Han har kritiserats av olika muslimska grupper för att skriva och publicera för sekulära texter. -Men jag är troende muslim, säger han. Urvalet av översatta texter visar ett patos för rättvisa, för allas rätt till utbildning och ett gott liv av eget val. För flickor och kvinnor likaväl som för pojkar och män. Hans hustru Fatima bär slöja för att visa sin

Två fristadsförfattare; Ashraf Bagheri och Mamon Zaidy

muslimska identitet. Hon har en masterexamen i social vetenskap från hemlandet, men studerar just nu svenska.

Vi har träffats i Litteraturens hus. Ett möte pågår, så vi har satt oss i ett av skrivrummen, med ett fönster på glänt.

Onödiga krig

En stund pratar vi om religioner, deras kärnor och alla påbyggnader som kommer med århundraden av diskussioner, maktutövande och politik.

-Man måste gå till skriften för att se vad som gäller och förhålla sig till det. Till exempel är det inte alls tillåtet för en muslim att döda, säger Mamon.

Alltså pratar vi om de pågående krigen, där såväl muslimer som judar, kristna och förmodligen ateister gör just det, dödar.

-Krig är egentligen onödiga, gammaldags. Vi lever i en tid med världsvid kommunikation. Vi kan nå varandra, se varandras liv, lösa konflikter utan krig.

-Borde kunna alltså. Om det inte vore för människors - regeringarnas - maktbegär och girighet.

Om detta vill han gärna skriva en ny bok, helst på arabiska. Men han är inte redo att påbörja den;

-Först vill jag sätta mig in i krigets filosofi. Behö-

ver få kontakt med någon som är kunnig inom det området!

Stanna i Sverige

Tills vidare är det fortsatt arbete med översättningar som gäller.

En hel del läsningar ur romanen Blå sand är också att vänta det närmaste året, förhoppningsvis parallellt på svenska och arabiska. Paret Zaidys förhoppning är att få möjlighet att stanna i Sverige, att hitta var sitt arbete för försörjningen.

Mamons ambition är att i trygghet verka som trespråkig översättare och författare.

Mamon Zaidys it-konst

Mamon Zaidy målar. Förr med färg och penslar, idag med digitala målningsverktyg.

-Tro inte att det är AI-skapade bilder. Jag målar med ett särskilt verktyg på skärmen. I datorn blir det penslar och färger. Tjocka penseldrag eller fina, jag väljer och skapar.

Hans konst är kraftfull och färgstark. Den har bland annat visats i Litteraturens hus och i Gottsunda centrum.

Tryter inspirationen till konst och litteratur, väntar musiken, ytterligare en sträng på fristadspoetens lyra.

”de ska säga sju”

Översättning JASIM MOHAMED

blixten flår den uppjagade nattens mörker
 förtvivlan krossar meningens vattenkrukor i
 blodet
 vidskepligheten tvättar sitt hår i historiens
 vatten
 seglet rynkar ihop deltan mellan sina vingor
 och tystnar
 mjölken lämnar över sin vithet till piraterna att
 plundra
 förödelsen äras med en beständig plats i geo-
 grafin
 regnet söker efter sina skosnören

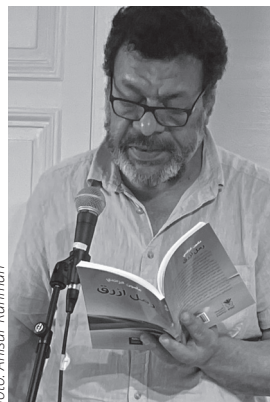
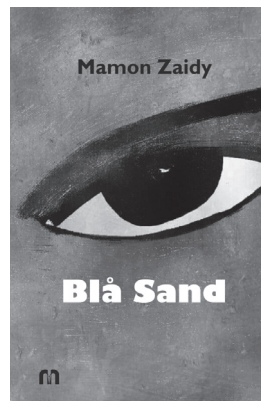

Foto: Anisur Rahman

Nadja Ali: Att uppmärksamma Sveriges fristäder

I somras träffade Upplitt Magasins **Mattias Tengstrand** ICORNs nationella samordnare **Nadja Ali** i ett samtal om om fristäder, rikare kultur och snus.

Nadja Ali, foto: Mattias Tengstrand

Nadja Ali är tillförordnad nationell samordnare i Sverige för ICORN (International Cities of Refuge Network). Vi möts på Sergels Torg utanför kulturhuset i Stockholm, som påminner om Berlin tycker Nadja. Det gillar hon.

Nadja ser formell ut, men under läppen skymtar en snus som hon slänger ut.

Oändligt berikande

ICORN, som har sin bas i Norge, arbetar för att fristadskonstnärer såsom journalister, poeter, skribenter eller andra konstnärer på flykt kan komma till en trygg stad att verka i. En av ICORNs gäster är författaren och översättaren Mamon Zaidy som jag intervjuade tidigare i Upplitt Magasin. Han berättade om Uppsala, en plats där han kan uttrycka sig utan pistolhot från Gaddafi-regimen i Libyen. Mamon är en av 22 fristadskonstnärer i Sverige.

I en tajt ekonomi, varför ska kommuner lägga resurser på en enda individ?

– Det går inte bara åt ena hållet. Tänk att det poppar upp en expert inom ett område i din stad. Språkmässigt, informationsmässigt, socialt och kontextuellt bidrar det till ett helt nytt perspektiv. Det berikar det kulturella, konstnärliga och intellektuella livet oändligt mycket, svarar Nadja Ali med ett inövat men ändå entusiastiskt svar.

Varför bara en person per stad? Varför inte ta in fler?

– Det handlar inte om att ställa kvantitet mot kvalitet. Frågan är hur många kommuner som ansluter sig till ICORN. Vi kollar inte på enbart på konsten, utan vilken säkerhet som krävs för personen. Fristad är ett specifikt sätt att komma in i en stad, inte det enda, säger Nadja efter att ha fått tänka lite.

Ett nätverk av fristäder

Som samordnare i ICORN är hon en länk mellan det lokala, nationella och internationella engagemanget. Hon sköter kontakten med Statens kulturråd, Migrationsverket, Försäkringskassan och ibland sin tidigare arbetsplats, Regeringskansliet. Hon håller också ihop nätverket av 30-talet koordinatörer runt om i Sverige. Hon bistår dem med att hitta jobbmöjligheter för fristadskonstnärerna och

Nadja bär en väska med en vink till Berlin

att skapa fortbildningstillfällen inom allt från migrationsrätt till stipendiat. Sverige har idag 25 medlemsstäder i det internationella fristadsprogrammet.

– Vi har faktiskt flest fristadskommuner i världen inom ett och samma land, tillsammans med Norge. Det är en stämpel på att man som kommun eller region verkligen vill göra världen till en bättre plats. Fristadskommuner ska vara stolta, menar Nadja.

Få vet vad en fristad är

Nadja upplever fortfarande att det är få som vet vad en fristad är. Hon ser en del av sitt arbete som att sprida och uppmärksamma ICORN:s arbete. Hon deltar i kulturkonvent och i paneler. Nadja försöker även besöka åtta till tio fristäder om året för att stämma av och se att "allt rullar på".

Kultur och mänskliga rättigheter

Nadja pluggade musik på universitetet. Hon gick ofta och grubblade på de politiska dimensionerna av det. Hon påbörjade därför en master i statsvetenskap. Hon spelar fortfarande cello i Kungliga Akademiska Kapellet men är för social för att fortsätta öva seriöst inom klassisk musik, ler hon.

Läs mer om ICORN och arbetet med fristadsförfattare, -journalister och -konstnärer på icorn.org

Ola Larsmo: En resa med ord och idé

Upplitt Magasins **Aron Berglund** pratar med den svenske författaren, litteraturkritikern och kulturjournalisten **Ola Larsmo** om litteraturen och det fria ordet.

OLA Larsmo, är välkänd för sitt stora engagemang för yttrandefrihet och mänskliga rättigheter. Larsmo har tidigare agerat ordförande för Svenska PEN – en organisation som arbetar för att främja litteratur och försvara yttrandefrihet – och i september klev han av sin nuvarande roll som styrelseledamot för Internationella PEN, efter en sexårig mandatperiod.

För det första tycker Larsmo att det är löjligt att bli stämplad som specialintresserad inom kampen för yttrandefrihet, då det snarare handlar om att andras intresse har minskat. Larsmo menar att ett engagerat ställningstagande mot yttrandefrihet borde vara en självklarhet. Att vara insatt i något så viktigt som fritt ord, fri press och en fri litteratur är en grundförutsättning för att det i huvud taget ska fortsätta fungera.

– Man kan inte erövra en demokratisk rättighet en gång för alla och sen bara koppla av, tydliggör Larsmo.

För att försvara vissa grundläggande samhälls-

funktioner behöver man underhålla och fixa hela tiden, annars ruttnar den bort. Larsmo liknar det med att sköta om ett hus. Om en panel ruttar, byt ut den, annars rasar huset tillslut. Han säger att folk, och också yngre generationen, behöver inse att det man inte kan eller vill leva utan måste man kämpa för att bevara.

Internationella PEN har på senare år behövt arbeta hårdare än förut för stöd till yttrandefrihetsfrågor. Det är sedan pandemin som något har förskjutits inom kulturbygget, förklarar Larsmo, vilket han tycker är tråkigt då de tvingats fokusera mer på finans än vanligt. Vidare berättar han att yttrandefriheten faktiskt har väldiga problem på en global nivå och att det successivt har försämrats över de senaste 15–20 åren. Detta syns tydligt i statistiken från journalistförbundet och myndigheten för kulturanalys att hotbilden gentemot politiker och tjänstemän ökat även i Sverige. Den roll sociala medier spelar är komplicerad, men otvetydig. Larsmo förklarar hur sociala medier kan missbrukas av totalitära krafter och används som ett verktyg av utländska och extrema krafter för att piska upp och polarisera.

– Det är en ständig psykologisk krigföring som används för att förstärka splittring och motsättningar inom samhället, säger Larsmo.

Trollfabriker i Sverige och runt världen arbetar konstant med att pumpa ut destruktiv desinformation. Dessa strategier förstör sociala medier som ett demokratiskt redskap för kunskap. På frågan hur man förhindrar denna splittring från att ta vid svarar Larsmo:

– Det korta svaret är kunskap. Det handlar om att bli medveten om hur manipulerade vi egentligen är.

Med kunskap om hur desinformationskampanjer fungerar så kan det genomskådas. Att den nuvarande regeringen har dragit in på stödet till olika bildningsförbund och tidskrifter menar Larsmo kommer leda till mindre folkbildning och mångfald, vilket är just de redskap vi har för att förstärka kunskapen inom dessa områden. Larsmo är missnöjd med regeringens agerande och menar att besluten i bästa fall grundas i okunskap, men i värsta fall en olust vid demokratiska offentligheter. Den tidigare bilden av Sverige som en garant för yttrandefrihet har försvagats ganska rejält av den senaste regeringen, fortsätter Larsmo, särskilt när vi sett statsministern skaka hand med både Erdogan och Orbán.

Skrivandet är ett av många redskap för att skapa förståelse för samhället och historien.

Larsmos litterära karriär består huvudsakligen av romaner, noveller och essäer ofta präglade av ett historisk och samhällskritiskt perspektiv, och 2023 utnämndes han till gästprofessor i Moa Martinsons namn vid Linköpings universitet för sättet han skildrar just samhället och historien. Över bemärkelsen är han väldigt glad och hedrad, och vill gärna se att svenska universitet delar ut mer sådant till författare och människor verksamma inom konstnärliga yrken. Det blir en bra mötesplats mellan akademisk forskning och skrivande. Men hur började Larsmos skrivande karriär? Han ger ett deja vú-aktigt svar:

– Jag tror inte man börjar, andra slutar. Picasso sa en gång att alla barn är konstnärer. Larsmo förklarar hur att lyssna till och skapa berättelser är någonting som är grundläggande mänskligt, att vi tycker sånt är roligt. Men sen är det en del människor som väljer bort det.

Idag har Larsmo publicerat över 20 verk och i somras släpptes senaste boken kallad *11 Lektioner i Svensk Historia*, där han gräver sig ned i och försöker förstå delar av Sveriges mest obagliga och komplicerade historia. Boken är en

sammansättning av de två tidigare titlarna *Tio lektioner i svensk historia* (2021) och *Lektion 11* (2022) som handlar om flyktingar under andra världskriget och den svenska rasbiologin.

Vidare i september gav Larsmo ut sin första novellsamling sedan 90-talet, *Rädslan*, där genren är samtida skräcknovell, men utan spöken.

Längre, framtida mål är ännu höljt i dimman. Larsmo förklarar att han alltid ser sin nuvarande bok som sin sista och att det enda målet är att skriva klart nästa dag.

Assange is free, but freedom of speech is still imprisoned!

Following the release of Julian Assange, news commentator at the Oslo based quarterly Ny Tid **John Y. Jones** writes, it has been proven "beyond reasonable doubt" that our judicial system is rigged, that justice does not prevail, and that thugs rule.

John Y. Jones, foto: privat

A WIFE, two children, and parents have gotten back their Julian Assange today, June 26, 2024. Of course, we shall celebrate this. Together with the tens of thousands of hardworking activists around the world, we will celebrate. Julian avoided the gruesome fate of incarceration in US terrorist prisons. The treatment he received was inhumane and unbelievable for a journalist only doing his job: publishing incredibly vicious US war crimes.

But Julian's supporters are not over the moon. Not only was Julian forced to pay for his own flight from Stansted to his native Australia, but under the threat of otherwise facing a slow death in an American torture prison, Julian eventually gave in to the thugs in the US and

The views expressed in this article are the author's own and do not necessarily reflect Upplitt Magasin's editorial stance.

foto: David G Silvers, Concillería del Ecuador

UK government offices. Furthermore, our Scandinavian elected representatives and media have cowardly and quietly applauded these scumbags.

Scandinavians today should not forget that without the incomprehensible treatment Julian received from the Swedish government, and the illegal acts of the Swedish judicial system, partly aided by and partly abusing two Swedish women who enjoyed Julian's charm and sexual intimacy, this could have been stopped. They all had the power to prevent the sad treatment of Julian. They did not. They allowed Julian to be sent on a tour of an incredible 13 years in exile and harsh prison treatment.

Papers have been illegally burnt in the dark

rooms of the judiciary in Sweden. In the UK, the likely new prime minister, then chief state prosecutor Keir Starmer, executed his machinations on behalf of the US against Julian in secret. Additionally, a judge wrote her verdict before listening to the arguments and evidence. A travesty of justice.

In Scandinavia too, a large volume of shame will be written about the many betrayers of Julian: *Norwegian Aftenposten*, *Morgenbladet*, *Bergens Tidende*, *Den Norske Helsingforskomite*, as well as NRK's *Dagsnytt Atten*. A sleepy and united Norwegian Storting has allowed our own government to fail in upholding the UN's sacred conventions on human rights, letting them believe that signing these conventions does not commit them to action against torture, illegal

imprisonment, or inhumane treatment.

In Sweden, Arne Ruth has been a staunch supporter of Julian. I was shocked to hear that he has been denied publication in the paper he headed for 16 years, Dagens Nyheter. I take this as indicative of the lack of fairness and openness in Swedish media today. To a Norwegian like me, this evokes memories of the behavior of Swedish media during WW2: "En Svensk tiger." Not exactly the most honorable part of Swedish media history.

This is how they all have betrayed not only Julian, freedom of expression, and human rights, but also ridiculed the UN itself.

Julian is free, but we are still imprisoned, clipped, and poorer. It has been proven "beyond reasonable doubt" that our judicial system is rigged, that justice does not prevail, and that thugs rule. The war criminals and murderers are not in prison. The liars and cowards are still at the helm in our mainstream media and parliaments.

Nevertheless, for a few days we can afford not to think about them, but simply rejoice with a free Julian Assange, his wife, and his two children, Gabriel and Max. And that is something!

Foto: John Engdort

DAWIT ISAAK FÄNGSLAD I 23 ÅR

”Vi vill inte vänta tjugo år till”

Är Dawit Isaaq bara ett tema för debatten kring det fria ordet eller en riktig människa som sitter fängslad i Eritrea? Undrar Upplitt Magasins chefredaktör **Anisur Rahman**.

Vi uppmärksammar varje år Unescos dag för yttrandefrihet den 3 maj, men vår kollega har suttit i fängelse i Eritrea sedan 2001. Han heter Dawit Isaaq och är en svensk medborgare som ursprungligen kommer från Eritrea. Vad har vi gjort för Dawits frihet de senaste tjugo åren? Låt mig presentera en lista:

Den svenska ambassadören till Eritrea arbetar flitigt för att fria Dawit. En del riksorganisationer i litteratur- och mediebranschen har lanserat en gemensam plattform som heter Stödkommittén för att fria Dawit. Vi har gett honom Tucholsky-priset 2009 och Unesco pressfrihetspris 2017. En av våra EU-parlamentariker spelade Dawit i fängelse på Uppsala stadsteater. Vi anordnar debatter om Dawit i Almedalen och på bokmässor och i andra sammanhang varje år.

Dawits födelsedag firas varje år. Vi ger även ut ett pris i Dawits namn. Vi anordnar hearingar om Dawit i Riksdagen. Riksdagen har debatte-

rat om Dawit. Tidningar publicerar artiklar om Dawit. Vi saknar honom. Vi gråter för honom. Vi har skapat ett stort nätverk för att fria Dawit. Vi skriver böcker om honom. Vi översätter hans böcker. Vi delar ut böckerna till EU-parlamentariker i Bryssel för att uppmärksamma Dawits ärende. Vi lämnar brev till den eritreanska presidenten vid den eritreanska ambassaden i Stockholm. Vi använder många stora ord om honom. Vi har så fin retorik. Vi gör så mycket för Dawit, eller hur?

Men Dawit sitter fortfarande i fängelse. Hur mår vi? Hur mår ni? Och framför allt, hur mår

Dawit? Vi anordnade till och med ett litteraturprojekt i Eritrea för att göra något i Dawits land. Vad betyder alla dessa utmärkelser och vårt hårda arbete när han fortfarande sitter i fängelse efter tjugo år? Är Dawit Isaak bara ett tema för debatten kring yttrandefrihet eller en riktig människa som sitter fängslad i Eritrea?

Vem kan svara på det? Vår utrikesminister Tobias Billström? Eller någon annan?

Kan vi föreställa oss Dawit fri om tjugo år om vi inte ändrar strategi? Kan han bli fri om vi inte agerar nu och om vi inte förhandlar med myndigheterna i Asmara? Förhandlingen skulle för all del kunna ta uttryck i olika former. Formell eller informell, i hemlighet eller i det publika. Det som behövs är verklig handlingskraft.

Låt mig skildra några historiska ögonblick:

För det första: FN generalsekreterare Dag Hammarskjöld besökte Kina 1955 för att förhandla med den kinesiske ledaren Chou En-Li om frigivandet av 15 amerikanska flygare som fängslats i Kina. Det var en mycket svårhanterbar situation för Hammarskjöld eftersom Kina inte hade några förbindelser med något FN-organ. Hammarskjöld visade prov på stort mod och mötte Chou En-Li, och de blev vänner.

Chou En-Li befriade fångarna som en födelsedagsgåva till Hammarskjöld på hans 50-årsdag den 29 juli 1955.

För det andra: Den tidigare presidenten i USA, Bill Clinton, gjorde ett överraskande besök i Nordkorea och mötte den tillbakadragne ledaren Kim Jong Il år 2009 för att uppnå frigivandet av två fängslade amerikanska journalister. Han lyckades med det och återvände tillsammans med dem till USA.

Vi kan lära oss av Dag Hammarskjölds och Bill Clintons handlingar när vi jobbar för Dawits frihet. Annars kommer rörelsen för Dawit Isaaks befrielse även fortsättningsvis att vara ett intellektuellt mode och ta uttryck i tillfälliga uppvisningar. Vi vill inte vänta tjugo år till. Vi vill se Dawit Isaak fri idag, imorgon eller i närtid.

foto: Franke Fougonthin

Artikeln publicerades första gången i Upsala Nya Tidning 3/5 2021

Svenska PENs årsmöte

Maj 2024

Är våra ord och åsikter fria?

Skribenten och journalisten **Pål Burman** resonerar fritt kring inflationen i uttryck.

VAD har hänt med det fria ordet? Vad har hänt med modet att göra våra röster hörda så det ekar mellan städer och rum? Varför är allting "Lite"? Lite fint, lite bra, jag ska träna lite... Är det ett tecken på att vi inte är fria att säga vad vi tycker? Att ord måste devalveras för att inte störa någon? Till och med Expressens upphäussande rubriksättare har kapitulerat. De har rubriker som "Lite sjukt" "Lite kul" på första sidan! Det lilla ordet *Lite* är på riktigt. Det dyker upp överallt i media, bland vänner och, värst av allt, jag säger det också, mot min vilja, stup i kvarten. "Om du retar dig på saker som är små, då är du väl inte större än så" menade historikern och författaren Alf Henriksson. Då är jag väl liten då. Men tänk om det finns stor betydelse i de små sakerna? "Liten tuva stjälp ofta stort lass." Det borde en historiker och författare som Henriksson vetat. Och jag säger till mig själv: "Sluta säga det feiga ordet som förminskar vad du tycker." Borde inte vi alla sluta säga ordet som fått plats i var och varannan mening? Det kanske är mycket viktigt att göra det. Varför har vi blivit rädda att stå för vad vi

tycker? "Det är lite fint" "Det är lite bra" "Det är lite vackert".

Jag vill våga ha åsikter. Våga tycka att något är bra, vackert, snyggt. Till och med skitsnyggt! Är det de lättkränkta som skrämmer oss så till den milda grad att vi inte vågar tycka något? Allt du säger kan och kommer att användas emot dig i sociala medier. En travesti på amerikanska polisens uttryck. Men helt relevant. Kommer alla i fortsättningen säga "ganska lite fint, kanske, ibland"? Helgarderingar för säkerhets skull? Eller kommer en motrörelse i språket, en kavalkad av adjektiv, adverb i superlativ tills vi storknar i det "grymt vackraste fantastiska superfinaste, bara wow alltså." Vänta nu! Den rörelsen är redan här, bland influencers och i sociala medier. Det är ofta så det skrivs. Kanske är "lite fint" motrörelsen till superlativen? Alla rörelser kräver en motrörelse. Det är en lag i fysiken, men också i politik, idrott osv. Vad vore Barcelona utan Real Madrid, Svenskt Näringsliv utan LO? Språk speglar vilka vi är.

Om ordvalen idag antingen är "lite" eller "otroligt" tyder det på att vårt samhälle fått extrema ytterligheter. Kan det vara så att vi står längre isär än någonsin förr politiskt (vänster-höger), ekonomiskt (rik-fattig), fysiskt (vältränad hälsosam-otränad ohälsosam), trygghet (no-go zoner-gated communities)? Vad hände med mellanmjölkens land, som man skämtade om, men förmodligen trivdes i? Är globalismen för svår att greppa för oss? Blir skillnaderna för stora för att överbryggas? Är vi mentalt fortfarande bybor, som kastats ut i en gigantisk värld där det finns så många människor, åsikter, grupperingar, konflikter att vi förtvivlat söker en egen grupp att bli trygg i? En grupp som är lite fin. Där vi tillsammans kan vara lite snälla. I den stora världen vi lever i är kanske "lite fint" allt vi förs hoppas på. Litegrann i alla fall. När vi inte vågar släppa våra ord och åsikter fria längre.

Pål Burman från Stockholm, är tidigare reporter på amerikanska nyhetsbyrån UPI såväl som svenska TT 1982–2000.

Svenska Akademiens översättarpris

Svenska Akademien har tilldelat **Jonathan Morén** och **Linda Östergaard** sitt översättarpris för år 2024. Prisbeloppet är 60 000 kronor vardera.

Jonathan Morén
foto: Malle Kanmert Sjölander

Linda Östergaard
foto: Karolina Karlsson

Jonathan Morén, född 1973 och bosatt i Uppsala, är översättare och litteraturkritiker. Han blev 2015 fil.dr i semitiska språk vid Uppsala universitet, där han nu är verksam som lärare vid Institutionen för lingvistik och filologi.

Morén översätter skönlitteratur, såväl prosa som lyrik, från arabiska till svenska. Bland

författare han översatt kan nämnas Hassan Blasim, Salim Barakat, Ahmad al-Aidy, Hoda Barakat, Adania Shibli, Mohammad Rabie och Ahmed Saadawi.

År 2020 tilldelades Morén priset Årets översättning för Hassan Blasims roman *Gud 99*, en exilroman som tecknar en rad öden om människor som alla på olika sätt blivit krigets offer. Moréns senast översatta böcker är Adania Shiblis *En oansenlig detalj* (2021) och Salim Barakats *Fångarna från Sinjar* (2023).

Linda Östergaard, född 1962 och bosatt i Göteborg, är översättare. Hon har en magisterexamen i litteraturvetenskap (2003) och en examen från Litterära översättarseminariet på Södertörns högskola (2007).

Östergaard översätter skönlitteratur (prosa, lyrik och dramatik) från tyska. Hon har varit redaktionsrådsmedlem i kulturtidskriften *Ord&*

Bild sedan 2004 och var 2014–2015 lärare i Litterär översättning på Institutionen för Litterär gestaltning vid Akademin Valand i Göteborg. Numera översätter hon på heltid.

Hennes senast utgivna arbete var diktsamlingen *Det börjar. Sorgrefräng av Anja Utler* (2024). Bland övriga verk som Östergaard har översatt kan nämnas Thomas Manns *4 noveller: Tonio Kröger, Tristan, Döden i Venedig och Mario och trollkarlen* (2019), Terezia Moras *Monstret* (2017), Judith Schalanskys *Förteckning över några förluster* (2021) samt ett flertal verk av Ingeborg Bachmann, bland annat romanen *Malina* (2009/2019) och novellsamlingen *Det trettionde året* (2023).

Svenska Akademiens översättarpris instiftades 1953 och avser att belöna utmärkta översättningar till svenska språket, huvudsakligen inom skönlitteraturen men även inom de humanistiska vetenskaperna. De senaste årens mottagare av priset har varit John Swedenmark (2019), Ulla Ekblad-Forsgren (2020), Stefan Danerek och Djordje Zarkovic (2022) samt Jesper Festin och Olov Hyllienmark (2023).

Utveckla ditt skrivande

genom Litteraturcentrums skriparverkstäder med Anisur Rahman.

Du får lyssna till internationella gäster och ges möjlighet att hitta ny inspiration till dina egna texter genom andra perspektiv.

Det är fri entré till träffarna.

Välkommen!

Läs mer på litteraturcentrum.se

Att brinna för musik

Vi brinner för att se musikgrupper utvecklas och erbjuder även kurser genom Studieförbundet Kulturskola skriver folkbildaren och musikern **Ulf Holmberg**

STUDIEFRÄMJANDET Musik Uppsala Västmanland är en del av Sveriges största oberoende studieförbund och är ledande inom musik. Vi har omkring 140 engagerade medarbetare över hela landet som hjälper dig som spelar eller sjunger att utvecklas.

Vi erbjuder replokaler, inspelningsstudios och workshops för alla musikintresserade.

Hos oss kan du spela live via scener som Livekarusellen och Nemis, eller arrangera dina egna spelningar. Vi arbetar aktivt för jämställdhet både på och bakom scenen.

Vi har kurser i olika instrument, från piano och trummor till gitarr, sång och blåsinstrument. Vi hjälper dig också att bli en bra DJ.

I Uppsala, Enköping och Västerås har vi replokaler för över 90 musikgrupper. Vi anordnar även livespelningar, inklusive Livekarusellen och Nemis klubb- och festivalscener, samt har en egen scen på Kulturnatten i Uppsala. Vi medverkar också i andra evenemang för att

Bandet Hedda Hatar spelar på Studieförbundets scen Nemis på Sweden Rock Festival. foto: Lasse Johansson

lyfta fram lokala artister.

Genom Studieförbundets musikverksamhet får din grupp de verktyg som behövs för att nå ut med er musik. Vi erbjuder kostnadsfria MCU-kurser för grupper som startar en studiecirkel och möjligheter att lära sig mer om studio- och inspelnings teknik. Våra inspelningsstudios är tillgängliga för inspelningar med tekniker.

Vi brinner för att se musikgrupper utvecklas och erbjuder även kurser genom Studieförbundets Kulturskola.

ATT BILDA

Releasemingel för Upplitt Magasin #2, 24 juni 2024

Litteraturens hus, Uppsala

att bilda

att bilda

EPIC DRAMA

ANISUR RAHMAN TRANSLATION: DEBASHIS DEB
REVISION: ARON BERGLUND

The Last Emperor

I

[A discussion about poetry takes place over food at the royal court between the Emperor and the poet Mirza Ghalib. The scene ends with them engaging in a game of chess.]

The Emperor: *[reads a poem]*

My heart does not settle in this landscape of
ruin
Who can feel settled in this evanescent world?

Tell these longings to go live someplace else
This scarred heart no longer has space.

Asking for long life, I was given only days
Half I spent wanting, the other half waiting.

The nightingale complains against groundsman
nor trapper
Being caged in springtime was a matter of fate.

How hapless is Zafar, that even for burial,

He could not get a sliver of land near his lover.¹

Ghalib:

The Emperor is great. He expresses his thoughts eloquently – reflecting on this constant feeling of loneliness. Honourable Emperor, friend poet, you are a great thinker, secluded and deep in both mind and spirit.

The Emperor:

Does it matter if a poet is an Emperor or a mere citizen? Nevertheless, did you have a new poem, friend?

Ghalib: *[reaches down his bag]*

A new verse, honourable Emperor.

The Emperor: *[interrupts Ghalib]*

Some wine – before we proceed?

[The Emperor and Ghalib share nuts and bread spread on the table, sipping their glasses of wine. They clink their glasses together in a toast before Ghalib begins reading the poem.]

Ghalib: *[reads his new poem]*

Innocent heart, what has happened to you?
Alas, what is the cure to this pain?

We are interested, and they are displeased,
Oh Lord, what is this affair?

I too possess a tongue-
just ask me what I want to say.

Though there is none present without you,
then oh God, what is this noise about?

I expected faith from those
who do not even know what faith is.²

II

[Bahadur Shah Zafar and his family are imprisoned by the British army. A conversation takes place between the Emperor and Queen Zeenat. To help set the scene, a background scenery displaying the destruction wrought by the English soldiers could be of use.]

The Emperor:

Zeenat, Delhi is a crematorium today.

I agree with your words – regarding this rebellion, in this war of independence. Now we have lost everything; even our lives are on the brink of demise. That we had to witness such ruining of Delhi at this age...

We had taken shelter at the tomb of Great Humayun.

They would not fire cannons there
So they could not capture us either.
At least that is what I thought.

Major Hardson said,
“Emperor, come out with your entourage.
I will not kill nor arrest you.
Neither will I force you into the court of justice.”
But Hardson did not keep his word.
I was betrayed.
Tricked.
Does ingenuity lie within the nature of the
English blood?
Who knows?

I was then taken prisoner.
My wife, my children, and my grandchildren
too.
Everyone was arrested and taken away
By bullock cart.
The last ruler of the Mughal Empire, Bahadur
Shah Zafar, is going to Delhi by bullock cart.
Look, people of India.
Look, people of the world.
Look how cruel the English people and Major
Hardson are.
After slaughtering my sons
They brought their heads before me.
Their bodies, too, were cut into pieces
And brought before me,
Even brought before my queens; their mothers!
Is that the teachings of the English nation?
Is that kind of brutality within their culture?
Is it common within their civilization?

What is wrong with India?
The Emperor of India is the one sitting on the throne of Delhi.
What is wrong with Bahadur Shah Zafar?
Me and my other two sons Khizir Sultan and Mirza Mughal were shackled.
Hardson shot them
In front of the beloved Indian people and their beloved father,
By the side of the road.
What did Hardson think would happen?
Did he think that the Indians would come and rescue their beloved Emperor?
Was clever Hardson ever really afraid?
No, my people are peaceful.
They are helpless.
So without resistance, the Englishmen occupied all of India.
And by availing the same advantage Hardson spread fear among
The innocent Indians, threatening them, shooting at them.
Killing them.

My soldiers also committed atrocities,
Terrible and inexplicable.
But never issued such instructions.
I inhibited it repeatedly and
Warned against it.

I am always against cruelty,
Against bloodshed.
I kept avoiding provocation and incitement.
I have protected all people to the best of my ability, including English women and children.
I wanted Hindu-Muslim unity, so I sacrificed goats in Red Fort – since Hindus do not eat beef.
I regarded all people as human.
I did not see
One as a Hindu,
One as a Muslim,
Or one as an Englishman.
I saw everyone as humans.
But the Englishmen divided the Hindus and Muslims,
Kindling conspiracies between them.
They made my Delhi a crematorium.
They looted India.
Oh Lord, give me the power to bear through
This disaster and misery.
The power to keep the Indians safe.
The West has seen brutality before.
But I am always against cruelty.

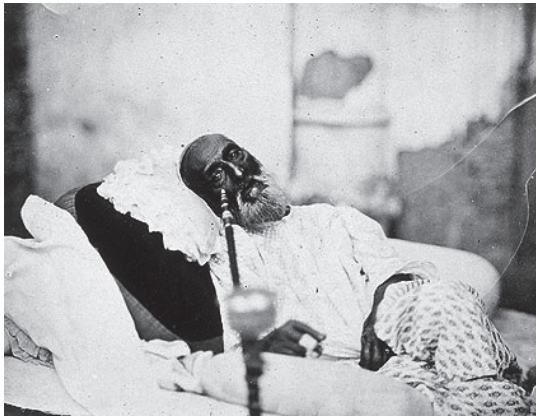
An Indian rebel infantry came to Delhi,
Looted the treasury,
Distributed the money,
Set fire to the court and
Attacked the cantonment.

A rebel cavalry also came.
Both parties were from Meerut, and they came
together, to me.
I urged
A request.
That they would keep calm,
Take shelter in Salimgarh fort,
Follow the rules and regulations of the military
and
Halt the destruction.

I do not like cruelty.
I do not want more of what has happened,
I do not like cruelty.
Emperor Bahadur Shah Zafar does not like
cruelty.
I am that Emperor,
I am that miserable
Bahadur Shah Zafar,
I have seen the true cruelty of this world.

My ancestors,
The great Emperor Babur;
Great Humayun;
Great Akbar;
Great Jahangir;
Great Shahjahan;
Rest your gaze upon the earth, upon Delhi,
upon Bahadur Shah Zafar, and behold our
miserable condition.

III

[This is a court-martial scene. The Emperor faces false allegations. A screen in the background displays the courtroom scene. The Emperor delivers a monologue, acting out the words of other characters.]

The Emperor:

The people of India!
The great Emperors; my ancestors!
The Almighty Lord up above!
You do see
Upon this throne of Delhi
With what farce,
What barbarity,

What impertinence,
And what incivility,
The foreign English soldiers have acted.
They will try Bahadur Shah Zafar, the Emperor
on the throne of Delhi,
In a court-martial.

Major Palmer,
Major Redmond,
Major Sawyers,
And Captain Rothney
Sit in the judge's seat,
With Lieutenant Colonel Doyes as chief judge.
Interpreter James Morkey is on one side and
The public prosecutor Major F. J. Harriet is on
the other.

What do I say?
Whom should I say anything to?

I talk to myself, with these four walls as witness,
about how the impermanence of the rebellion
is an effect of weak leadership.

My weakness is that I am too soft-hearted. I
care too much about people.
India has fallen into yet another historic crisis,
and our dream of independence has been
further distanced because of the unruliness of
the rebels.

We have been thrown out,

I am old,
The throne is lost,
Everything is gone.
Well, I am leaving.
Oh, people of India,
Was this appeal for freedom
Not meant to be an omen heralding the coming
dawn of India's independence?

From 1757 to 1857 and today, for a hundred
years, the English presence has loomed over
India.
How many years must pass before indepen-
dence is achieved now?
India, please find joy
Amidst the division under
The English grasp.

Oh court,
I will tell you the real story.
I do not want to lie at this old age.
I did not know anything
Before the anarchy and chaos broke out in
Delhi city.
It was at eight o'clock in the morning,
The sun had just risen in the eastern sky.
A group of agitated soldiers made noises outsi-
de the window of my palace.
I rushed to a window
To see what the matter was about.

They were from Meerut.
I asked,
Why have you come?
Why are you killing the Englishmen?
They answered,
"In attempt to destroy the unified Hindu-Mus-
lim religion
The Englishmen forced us to bite down the
cartridges from our guns, which are prepared
from the fat of cows and pigs.
When we refused
Innumerable native Indian soldiers were brutal-
ly killed.
Finding no other way to prevent this, we star-
ted a revolution, and
After killing the English soldiers in Meerut
We have come to you, Your Majesty.
We are looking for an Indian leader.
Traditional royal blood floods through your
veins.
You are old and wise too.
So we came to an agreement selecting you to
be our leader.
We want to declare independence and
You will be the independent ruler of all of India.
We will obey your orders concerning the welfa-
re of the country and the people,
and we will drive the foreigners out of the
country.
The country is ours.

We the Hindus,
We the Muslims,
We, the people of all religions in India united,
We will rebuild our country."

I understood the purpose and importance of their words,
But I shut the window before they finished speaking.

[The Emperor closes the window and continues his monologue]

Where is the captain of the palace guard, I asked?
"I am here, your excellency," he answered.
I asked if I could go out and talk with the rebel soldiers?
But no,
I was advised not to.
Instead, the Captain himself spoke with them from the balcony.
Shortly after that encounter I got a letter from someone named Mr. Fraser.

[The Emperor brings up a letter in court and reads it in front of the judges]

Mr. Fraser required two guns for self-defense in order to protect two women under his care.

Seeing this as a valid argument, I accepted the request.

But the irony of fate!

The rebel soldiers killed the Captain of the Palace Guard,

They also killed Mr. Fraser

And the two women he was sheltering.

Before I realized this

And before I could take any initiative, the rebel soldiers had congregated at *Dewan Khass* [premises of the palace] and at the nearby mosque.

I was alarmed.

I asked them to kindly leave the palace,

But they would not listen to me.

They ignored me.

I asked them,

What do you want?

What is your purpose?

They said –

"Please, do not interrupt our work."

No.

I was afraid of their violent behaviour

And quickly realized that I would not become a silent spectator in this.

During the evening, they brought captured Englishmen to me.

They had arrested them by the ammunition depot.

They wanted to kill them.

I disagreed

And asked for them to be spared.
They honoured my request and
Left with the Englishmen.

The Day After

I got news that the rebels had decided to kill
the Englishmen despite my plea.
I rushed to them immediately
And earnestly requested them not to kill the
captives.
I begged for the lives of those Englishmen.
After a lengthy conversation, the rebels once
again honoured my request.
But regardless, the Englishmen were later killed
clandestinely.
The blame for all those murders were pointed
at me.
Honourable court,
The British colonial government has fabricated
this evidence against me.
I am the one accused of killing Mr. Fraser and
the Captain of the Palace Guard
But I have never issued any such instruction to
anyone.
I do not know how Mukundalal, an old friend,
could perpetrate such false testimony against
me in the name of religion.
The rebel soldiers reaped many valuable lives
while keeping me completely in the dark.

I reprimand all their heinous actions.
They have completely lost all my confidence.

I was the big hurdle between them and
achieving their final goals.
The rebels wanted to make my sons –
Mirza Mughal,
Mirza Sultan,
And Mirza Abu Bakr –
Captains in their army.
I disallowed it.
The rebels did not like that.
They ignored me and made my son Mirza Mughal
a commander anyways.
They even forced me to sign the appointment
letter to him.

[The Emperor imitates signing the letter]

They could have killed me easily there and
then.
Reality was that I was under house arrest and
heavy surveillance.
Such was my condition!
During the time that followed I had to sign
orders without reading them.
They also craved my signature on white papers.
I don't know what they did with those.
They would send those papers to me, keeping
my Shahzads at gunpoint.

Evidently, they were nothing more than hostages.

I was also a hostage.

I had to sign those papers to save their lives.

The rebels were suspicious of me,
And of Queen Zeenat Mahal too.

They also detained innocent noblemen,
Keeping them as hostages.

I begged for their lives and tried to save them,
But many of them are sadly still confined.

Sometimes when I refused to sign a paper or
order

They threatened me in front of my son Mirza
Mughal.

They wanted to depose me and put him on the
throne.

What should I have done in that situation?
What would any of you have done if you were
in my situation?

I only acted according to what my strained
situation allowed, while trying to minimize the
consequential damage.
One should always make decisions based on
what you are.
Otherwise, injustice will follow.
The rebel soldiers held court trials.
But over there I had no jurisdiction
So I never went to them.

I was scared seeing all the plunder around me.
I wanted to flee to Qutb Saheb's Dargah,
Then to Azmir Sharif
And then to Makkah.
But, I could not.

The treasury and ammunition depot,
Under heavy surveillance and guarded by senti-
nels, was looted.
They also looted the palace of Begum Zeenat
Mahal.
I was in no way involved with it.
But yet, I am accused of these allegations.
How is it proved that they were looting fol-
lowing my orders?
I have sent no letters to the Persian terrorists.

My enemies forged letters in my name.
One such letter was seized from Muhammad
Darwish,
But there has been no investigation of its au-
thenticity.
How can I be punished for a forged letter?

The rebel soldiers did not respect me as their
Emperor.
Sometimes they did not even greet me.
They did not take their shoes off when they
came to meet me at Diwanai Khas and Jumma
mosque.
They used me for their own interests.
And they succeeded in many cases.
I was a puppet pulled by their strings.
I had no weapon,
I had no artillery, no guns nor ammunition.
Contrary to me, the Englishmen had all of
those.
So how could they not subdue the rebels?
All the blame is put on the unfortunate Em-
peror Bahadur Shah Zafar!

I wonder.
What judgment did the British army face for
failing to subdue the rebellion?
Why are there allegations against such an old
and powerless person like me, Bahadur Shah
Zafar?

None of my bodyguards were part of the rebellion,
Nor any of my old servants.
I would keep them close to me for the rest of life.

I had no confidence in the rebel soldiers.
It was only to save the lives of my retainers that
I took shelter in the grave of Humayun, leaving
everything behind.
English Major Hardson told me that
No harm would be done if I surrendered.
I would not be insulted
Nor dishonoured.
He promised.
But he did not keep his word.
All the words I speak are true.
Letters written in Urdu are being used against
me as proof of the opposite
But I do not write in Urdu, I write in Persian.
Persian is the language used in my office.

I have now addressed the false accusations to
prove my innocence, I hope that is enough.
I believe that the Hon'ble Judges can connect
my statements of defense with the difficult
situation I previously was in.

IV

[Inside the prison, The Emperor engages in an internal monologue, restless and fidgety. He paces back and forth, alternatively sitting and standing, tearing paper apart as he reflects on the impending verdict.]

Judgment!
There is judgment!
Judgment by the English!
What is the meaning of justice?
Farce and farce!
What verdict will they announce?

They are afraid of India!
A guilty mind is always suspicious!
Robbers hold the trial!
They even fear sentencing me to death!
They fear that the people of India will revolt
again!
They have declared my exile,
And meanwhile they killed more of my princes.
Twenty other people from the palace escaped
into the mosque and scattered about.
Eighteen of them were hanged to death publicly.
Will that do any justice?

Now they announced my deportation,
To Rangoon

Out of India.
The Emperor of India is being thrown off the
soil of his own country.
Such a farce!
Such unfairness; injustice!

This Red Fort,
This Jinat Mahal,
Where and who of my relatives are here?
I do not know anything.
Delhi is full of aggression today!
Oh God, was this our fate!

All my things of value – my books, the library;
all the memories of generations past, all sym-
bols, the soil of India, its sky, its air, the nature
of Delhi – are all leaving me. I am heading into
an unknown world.
This is the end of my empire!
Where is Rangoon?
Where is Bahadur Shah Zafar?
The prisoner, Bahadur Shah Zafar?

*[The Emperor cuts a line in the paper and points at
it like a map]*

Convicted Bahadur Shah Zafar! The last heir of
the Mughal Empire built by Babur, is the victim
of unfair oppression by the English occupiers!

The Emperor of Red Fort,
The prisoner of Red Fort,
The Emperor of Delhi
Deported to Rangoon!
Sigh!
Will this injustice ever be heard of in London?
How many years will it take?

The people of India;
 Hindus of India;
 Muslims of India;
 All peaceful and loving people of India, pardon me.
 You will wake up some day.

This Red Fort,
 This Delhi, will regain its dignity one day.
 On that day, this old unfortunate Bahadur Shah Zafar will not be the Emperor!
 I utter it today, keeping these four walls as witness.

[The Emperor writes on the table, then in a struggle of pain throws his chair across the stage]

V

[The Emperor is confined within four walls, battling sickness, frustration, and despair. Restlessly, he paces back and forth, punctuating his movement with frequent puffs from his tobacco-pipe. Stripped of paper, writing materials, and even basic necessities, he resorts to using coal for brushing his teeth. Undeterred, he fills the wall with poetry, one verse after another, the charcoal inscriptions multiplying by the day. At times, he erases his own words, a ritual of creation and destruction amid his solitary confinement.]

In the midst of this silent struggle, the emperor continues his monologues, his thoughts echoing off the prison walls. Occasionally, Queen Zeenat sits quietly beside his bed, her gaze fixed ahead, her eyes betraying no emotion. Amidst the silent narratives etched on the walls, her presence remains a steadfast yet silent witness to the unfolding saga.]

Is this, then, the last days of the last Emperor of the Mughal dynasty?
 There is no bed to sleep on,
 But a cot made out of rope.

[He gestures towards it]

The room is devoid of any window.

No relatives nearby.
Except you, Zeenat Mahal!
The wretched queen of the worthless king!
Only two of my princes are here, in the vicinity,
with some retainers.
But where exactly are they?
Are they confined in an isolated room like me?
Zeenat, my days are over.
But you will stay.

I am debilitated by this perpetual darkness,
Forgive me.
Where is the Red Fort?
Where is the Red Fort?
Where are those golden days?

Where is Delhi's garden of heaven?
Everyone in the world respects that garden!
God's throne is amazed with that garden!
What disasters the Englishmen committed!
They made Delhi a crematorium.
I was sent to Kolkata first.
Then by a military ship
To this dark chamber in Rangoon.

What to eat?
When does the day pass?
When does the night pass?
Where is Ghalib?
Where is the ghazal?

Where is the wine?
Where is the chess?
Where is the dance?
Where is my life?
Where is the happiness of life?

I will write poetry to cut off pieces of my pain.
I will write poems.
Where is the paper?
Where is the pen?
How wicked the English are!
How ferocious the English are!
How cruel the English are!
Are they afraid of my name?
Are they afraid of Emperor Bahadur Shah
Zafar?

They are afraid that India will roar again in my
name!
So loud that the tremors are felt in Britain!
But no one has any opportunity to interact with
me.

If they would give me paper or
If they would give me a pen,
They are afraid that the freedom-loving people
of India will come in contact with me.

Can the Emperor Bahadur Shah Zafar not even
be granted the recognized rights afforded a

common prisoner?
Could they not just kill me!
The Englishmen pretend to be noble, talking
about saving lives.
I was given coal to brush my teeth.
What else could I do?

The great Emperor Babur,
Did he leave the document of inheritance for
me?
Where is happiness? Where is honour, power
and reputation?
Nowhere.
Where are my friends? There are no compani-
ons to the right nor left.
Nowhere.
Bahadur Shah Zafar is as good as dead.
Nobody knows what will happen after death.

[He writes on the wall]

Who will come to place flowers on my poor
grave?
Who will come to light the lamp in the dark?
Who will come to recite sweet Fateha?
This is the lonely memorial of a poor person,
just like me.

*[The Emperor takes a deep breath, calms down, lies
down on his cot, and sits back up again]*

But Zeenat! The last queen of the Mughal
Empire!
You have shared, with shame, the misery of
my last days; you became the witness of my
lament.
I keep you witnesses to it, along with these four
walls –
As long as faith remains in the hearts of the
fighters of freedom, the sword of India will
relentlessly keep on striking towards the heart
of England, and London.

Zeenat: *[Tries to put the Emperor to bed]*
Be calm; be quiet.
Drink a sip of water.

*[Zeenat hands the Emperor a glass of water. The
Emperor lies down briefly but keeps sitting up repea-
tedly, taking coal to write on the wall once more]*

The Emperor:
The color of flowers will fade, their fragrance
will be lost,
Their splendor and glory will end.
Only I will remain, keeping the happy memories
of spring.

*[The Emperor places his head against the wall, and
lies down tired again. He is drowsy, but suddenly
jerks erect again]*

Nobody came when I needed it the most.
Then, it is wise to call for death to come on
time.
Innalillahey Wa Inna Ilahey Rajeun.

[The Emperor wipes his eyes from tears]

Zeenat!

[Zeenat rushes over and sprinkles water on the Emperor. She hugs the Emperor and bursts into tears. This was the end of the last Emperor of the Mughal Empire in India]

What will happen to me now?

[The following last verse written by the Emperor will be recited in the background. It could be displayed on a digital screen]

No one cares for me, no one cares for me, no
one cares for me.

If it is of no use to anyone, it is a huge waste.

I am not the one who is going on, what will he
do to my mind?

I am crying for all the birds, I am crying for all
the sorrows.

My complexion has grown bigger, my love has
grown bigger than me.

The man who gathered food from food, I am

the harvest of it.

I don't love anyone, I love anyone, I don't love
anyone,
The one who grows up becomes fortunate, the
one who grows up becomes rich.

Who has read this book, which book has read
this book?

Why don't you light a lamp, but the maid's
tomb is built.³

– Bahadur Shah Zafar - Poems by the Famous
Poet – All Poetry

[After reciting this poem, the sunrise shines on the shrine of Bahadur Shah Zafar — which will be shown on a digital screen with the flags of India, Pakistan, Bangladesh, Burma and Afghanistan. On the screen, the Indian Prime Minister, Rajiv Gandhi, will pay tribute to the grave of Bahadur Shah Zafar with flowers in his hands. The quote of the Prime Minister of India, Rajiv Gandhi, will appear on the screen.]

“It is true that in Hindustan you did not get a
yard of land. But from your sacrifice we could
raise our voice of independence. You did not
have bad luck Zafar; your name will be remem-
bered forever with glory, for the message of
freedom.”

– Prime Minister of India Rajiv Gandhi, Rangoon

1 S. Abbas Raza, 3 Quraks Daily. Monday Musing: A Poem By Bahadur Shah Zafar. 3 Quarks Daily. 2008. Monday Musing: A poem by Bahadur Shah Zafar - 3 Quarks Daily (translation retrieved 2023-05-04).

2 Poem Hunter. Innocent Heart Poem By Mirza Ghalib. Poem Hunter. 2010. Innocent Heart - Innocent Heart Poem by Mirza Ghalib (poemhunter.com) (translation retrieved 2023-05-04).

3 All Poetry. Bahadur Shah Zafar. All Poetry. N.D. Bahadur Shah Zafar - Poems by the Famous Poet - All Poetry (translation retrieved 2023-05-04).

List of referenced translated poems:

All Poetry. Bahadur Shah Zafar. All Poetry. N.D. Bahadur Shah Zafar - Poems by the Famous Poet - All Poetry (translation retrieved 2023-05-04).

Poem Hunter. Innocent Heart Poem By Mirza Ghalib. Poem Hunter. 2010. Innocent Heart - Innocent Heart Poem by Mirza Ghalib (poemhunter.com) (translation retrieved 2023-05-04).

Raza S. Abbas, 3 Quraks Daily. Monday Musing: A Poem By Bahadur Shah Zafar. 3 Quarks Daily. 2008. Monday Musing: A poem by Bahadur Shah Zafar - 3 Quarks Daily (translation retrieved 2023-05-04).

The Tomb of the last Mughal Emperor, Bahadur Shah Zafar, in Yangon. photo: Richard Mortel (cropped)

ATT BILDA

Litterär vårfestival 2024

Lokalen Drabanten i Uppsala

i regi av Litteraturcentrum

Foto: Ansur Rohman

Litteraturcentrumgänget

Anisur Rahman
Lars Häger
Henrik Ivansson
Ulf Holmberg
Joel Öhlund
Mattias Tengstrand
Nicklas Hovberg
Niklas Widén
Britt-Marie Järvi
Claes Mattsson
Per Rosendahl

Litteraturcentrums referensgrupp

Elsie Johansson
Magnus Dahlerus
Lars Häger
Ak Welsapar
Annalena Åberg
Anisur Rahman
Lars Sund
Ola Larsmo
Seynab Haji
Bengt Söderhäll
Fatima Drott
Erik Spelmans
Adelfo Zarazua

Tack till

KULTURRÅDET

 Region Uppsala

Studie
främjandet

SVENSKA
AKADEMIEN

 **Uppsala
kommun**

Tidigare nummer

#1 2023, Åke Smedberg

#2 2023, Stig Dagerman 100 år

#1 2024, Poesins värld

#2 2024, Ur askan och bränderna

#3 2024, Ordens värden

Tidigare publikationer, UppLitt Förlag/Litteraturcentrum

Ord från ett rum
2010

I språkets hus
2011

I litteraturens land
2013

Lyfta locket av...
2015

Välkommen hit...
2017

En annan stad
2019

100 frågor till kungen
2021

Från ett avlägset...
2022

studieframjandet.se/ElsiePriset